نخستین واحد اصولی و فن آوری در کشت، فراوری، نو آوری، بسته بندی و صادرات زعفران در کار مزارع زعفران قاینات.
•کارآفرین برتر کشور ۱۳۹۹
تروند
تروند زعفران قاینات
بانشان جغرافیایی ثبت جهانی
سفارش آنلاین از دهکده زعفران
saffronvillage.shop
واحد سفارشات: ۰۲۱۸۸۸۱۰۰۸۸ قاین: ۰۵۶۳۲۵۳۸۴۸۸

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی استان‌های خراسان ۳۵۳
دوشنبه/ ۲۸ تیرماه ۱۴۰۰/ ۸ ذی‌الحجه ۱۴۴۲
۱۹ جولای ۲۰۲۱/ سال نوزدهم/شماره ۵۲۲۳ / ۸ صفحه / ضمیمه رایگان

در صفحه ۳ بخوانید

کاهش مصرف برق صنایع چه تاثیری بر بازار می گذارد؟

صنعت در آستانه خروج از مدار؟

«دنیای اقتصاد» از پشت‌صحنه «رکود ابرتورمی» در بازار مسکن شرق کشور گزارش می‌دهد

انجماد بر جامی املاک مشهد

دنیای اقتصاد- بازار مسکن مشهد تحت تاثیر سه بازی‌ساز کاملاً غیربومی و یک بازیگردان محلی، در فاز «رکود ابرتورمی» قرار گرفته است. بررسی‌های «دنیای اقتصاد» از نبض رسمی قیمت مسکن - خانه و آپارتمان- در کلان‌شهر مشهد نشان می‌دهد، میانگین قیمت‌ها در سال گذشته ۱۱۱ درصد نسبت به سال قبل از آن (۹۹ به ۹۸) جهش پیدا کرد. این نرخ رشد که همان تورم نقطه‌ای مسکن تعبیر می‌شود، برای بازار مسکن کل کشور در سال ۹۹ چیزی در حدود ۱۱۳ درصد اعلام شده است. نکته معنادار دیگر آنکه، میانگین قیمت املاک مسکونی در استان خراسان رضوی یعنی «مشهد و حومه» رشد بیشتری نسبت به مرکز استان داشته است؛ ۱۴۰ درصد. گزارش «دنیای اقتصاد» از ماحصل بررسی‌های آماری و اقتصادی و همچنین تحقیقات میدانی از بازار مسکن مشهد حاکی است...

صفحه ۷

گروه طالبان در ۱۸/ ۰۴/ ۱۴۰۰ توانست کنترل گذرگاه مرزی اسلام‌قلعه در مرز ایران و تورقندی در مرز ترکمنستان را به دست بگیرد - عکس: AFP

تعاملات تجاری با افغانستان جنگ‌زده چگونه ادامه می‌یابد؟

آینده مراوده با همسایه شرقی

صفحه ۶

یادداشت

سازگاری با خشکسالی و تغییر اقلیم

حسین ثنایی‌نژاد
استاد دانشگاه فردوسی مشهد

بررسی‌های علمی داده‌های طولانی‌مدت اقلیمی و تصاویر ماهواره‌ای که طی ۷۰ سال گذشته از کره زمین تهیه شده، تقریبا هیچ تردیدی باقی نگذاشته است که اقلیم کره زمین با سرعت بسیار زیادی در حال تغییر است. مساله اصلی تغییر اقلیم کره زمین از جایی آغاز شده که افزایش گازهای گلخانه‌ای در جو زمین باعث شده است دمای میانگین کره زمین افزایش پیدا کند. این گازهای گلخانه‌ای که مهمترین آنها «دی اکسید کربن» و «متان» هستند، در نتیجه سوخت‌های فسیلی و دامپروری‌های گسترده حاصل از فعالیت‌های بشری، وارد جو می‌شوند. خاصیت گازهای گلخانه‌ای این است که گرمای دریافتی از خورشید را وقتی به سطح زمین می‌رسد و سپس زمین آن را به فضا بازنشر می‌دهد، جذب کرده و در جو زمین نگهداری می‌کنند.

ادامه در صفحه ۴

الزامات جذب سرمایه‌گذاران خارجی در بخش گردشگری

مژگان ثابت تیموری
عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری
جهاد دانشگاهی مشهد

برای جذب و ترغیب سرمایه‌گذار خارجی ابتدا بایستی جلب اعتماد کرد، به‌گونه‌ای که ضرورت دارد که بازگشت سرمایه او در دوره زمانی مشخص تضمین شود و ریسک سرمایه‌گذاری در این بخش برای تمامی سرمایه‌گذاران کاهش یابد؛ چرا که به اندازه کافی تحریم‌ها و تبلیغات منفی، خود مانع جذب سرمایه‌گذار خارجی است. البته تعهداتی نیز باید برای آنان ایجاد شود؛ به طور مثال، سرمایه‌گذاری خارجی ضرورت دارد تا منجر به اشتغالزایی نیروهای بومی شود.

ادامه در صفحه ۵

برگه برنده «آبیاری نوین» در خشکسالی

دنیای اقتصاد- در ۳۱ سال گذشته از آغاز اجرای طرح آبیاری نوین با نام «آبیاری تحت فشار» در کشور، تنها ۴۰ درصد اراضی زراعی و باغی خراسان رضوی که قابلیت اجرای این طرح را داشته‌اند، به سیستم تحت فشار مجهز شده‌اند. کارشناسان کشاورزی علت اصلی کندبودن اجرای این طرح در مزارع را «خرده مالکی»، «تنظیم نشدن مدارهای آبی»، «محدودیت‌های اعتباری دولت» و «علاقه‌مندی کشاورزان به روش‌های سنتی» می‌دانند.

صفحه ۴

نفس‌های کم‌رمق دفاتر گردشگری
صفحه ۵

بحران برق و آب در بخش کشاورزی
صفحه ۸

آغاز پذیرش بیماران کرونایی در بیمارستان صحرایی نهبندان
صفحه ۲

دغدغه‌های محیط‌زیستی بزرگترین آبشار مصنوعی کشور
صفحه ۲

تعاملات تجاری با افغانستان در جریان درگیری‌های داخلی این کشور به چه سمتی می‌رود؟

آینده مراوده با همسایه شرقی

دنیای اقتصاد، زهرا رضایی- اوضاع و احوال همسایه شرقی ایران آشفته است و این آشفتگی همزمان با استقرار طالبان در گمرک اسلام قلعه و فراه، موجب توقف ترددها از گمرک‌های دوغارون و ماهیرود به سوی افغانستان شد؛ اما ترددها پس از چند روز از سر گرفته شد. ابتدا ماهیرود و سپس، دوغارون پس از ۵ روز تعطیلی فعال شد. به گفته ابراهیم عطایی، عضو هیات مدیره انجمن صنفی شرکت های حمل و نقل بین المللی خراسان رضوی، روز ۲۲ تیرماه و همزمان با ازسرگیری ترددها از دوغارون، بیش از ۲۰۰ دستگاه کامیون از این مرز خارج و ۱۳۰ دستگاه کامیون خالی هم برای بارگیری مجدد از سمت افغانستان وارد ایران شد. اما وضعیت کنونی افغانستان؛ ناآرامی‌های موجود در آن و تسلط طالبان بر بخش‌هایی از این کشور، ابهاماتی را درباره آینده مراودات تجاری ایران و افغانستان به وجود آورده است؛ اینکه این تحولات چه تاثیری بر مراودات تجاری ایران و به ویژه خراسان رضوی با مهمترین بازار خارجی‌اش در آینده خواهد داشت، دیدگاه صادرکنندگان و شرکت‌های حمل و نقل درباره ارسال کالا به این کشور و وضعیت امنیت چیست.

● مراودات تجاری ایران و افغانستان حفظ خواهد شد

هنوز مشخص نیست که کدام جریان در درگیری داخلی افغانستان، قدرت را در اختیار خواهد گرفت؛ به همین علت، پیش بینی وضعیت حاکم در این کشور پیچیده است. فعالان اقتصادی معتقدند با روی کارآمدن طالبان، این گروه قوانین جدیدی را برای تبادل کالا و عبور و مرور مسافر میان دو کشور وضع خواهد کرد؛ البته مراودات تجاری این کشور با ایران حفظ خواهد شد؛ زیرا صادرات ایران از ضروریات مصرفی مردم افغانستان است.

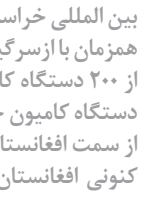

هادی نبی‌زاده، رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان (شعبه خراسان رضوی) به «دنیای اقتصاد» می گوید: با روی کار آمدن طالبان پیش‌بینی می‌شود این جریان نیازهای مردم افغانستان را به هر نحوی تامین کند، همان‌طور که قبلا هم این اقدام را انجام داده است. در واقع، این جریان صرفا دارای برخی مسائل عقیدتی است؛ اما از لحاظ اقتصادی به منظور تامین نیاز های معیشتی مردم کشورشان مجبور به برقراری مبادلات تجاری با ایران هستند.

سیاست دولتمردان ایرانی هم باید به گونه‌ای باشد که با افغانستان به عنوان کشور همسایه مبادلات اقتصادی‌مان را حفظ کنیم. تجربه ثابت کرده است که با روی کار آمدن طالبان در افغانستان همکاری‌های اقتصادی به قوت خود باقی مانده است.

البته محمدعلی امیر فخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت خراسان رضوی با بیان اینکه اکثر تجارت خارجی ایران با افغانستان متعلق به تجار افغانستانی است، به «دنیای اقتصاد» می گوید: تجار افغان پس از پرداخت هزینه کالاها و محصولات به بازرگانان ایرانی، محموله‌های خود را به خاک افغانستان منتقل می‌کنند.

آنچه مسلم است، درگیری پیش آمده میان طالبان و دولت مرکزی افغانستان موضوعی داخلی است، حال با توجه به این که ذی‌نفعان فرآیند تجاری، تجار افغان هستند، پیش‌بینی می‌شود درگیری‌های داخلی افغانستان در بلندمدت تاثیر چندانی در روند مراودات اقتصادی ایران و افغانستان نداشته باشد و صرفا تغییراتی را در کوتاه مدت شاهد باشیم؛ به گونه‌ای که ممکن است مراوادت تجاری در یک بازه زمانی کوتاه با وقفه مواجه شود یا کاهش پیدا کند اما در نهایت بعید به نظر می‌رسد تحولات اخیر تاثیر چندانی بر مبادلات اقتصادی میان دو کشور داشته باشد.

امیرفخریان خاطرنشان می‌کند: با توجه به تحولات اخیر، روند خروج کالا به سمت افغانستان برای ۵ روز متوقف شده بود؛ اما برخی صاحبان کالا در همان روزها اصرار بر خروج کالای خود داشتند و به همین دلیل برخی اقلام صادر شد که قطعا این موضوع با پرداخت عوارض به طالبان در گمرک اسلام قلعه صورت گرفته است. از طرفی، پس از بازگشایی دوباره مرز دوغارون، هر چند واردات کالا به خاک افغانستان به کندی صورت می‌گیرد؛ اما این روند کاملا طبیعی است.

● الزام پلمپ نشدن کامیون‌ها برای انتقال کالا به افغانستان

صادرکنندگان می‌گویند تجربه‌ها نشان می‌دهد که با روی کار آمدن طالبان در افغانستان، مبادلات اقتصادی ایران به حاشیه نخواهد رفت؛ چرا که این جریان ملزم به تامین مواد غذایی مردم افغانستان است.

به گفته کاظم شیردل عضو هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی، در حال حاضر کامیون‌ها برای انتقال کالا به افغانستان ملزم به عدم پلمپ هستند و در صورتی که محموله کامیون شامل مواد غذایی و مصرفی جامعه افغان باشد، منعی برای انتقال کالا وجود ندارد؛ اما به دلیل درگیری میان طالبان و دولت مرکزی افغانستان باید با احتیاط بیشتری به سوی مرز عبور و مرور داشت تا وضعیت به ثبات برسد.

شیردل می‌گوید: با فرض روی کار آمدن طالبان، این جریان تحت هیچ شرایطی نمی‌تواند ایران را از مناسبات اقتصادی خود کنار بزند؛ زیرا ایران قدرت منطقه است و طالبان باید در مناسباتش جایگاهی به کشورمان اختصاص دهد. در واقع، انجام مبادلات اقتصادی به‌دلیل مرزهای مشترک، مشترکات فرهنگی و ... امری اجتناب ناپذیر است. لذا این جریان مجبور است جایگاهی را برای ایران در مسائل امنیتی، اقتصادی و اجتماعی خود در نظر بگیرد.

نبی‌زاده هم می‌گوید: ضروری است که وزارت امور خارجه پس از فروش کردن تنش‌های داخلی افغانستان، با به کارگیری راهبرد و دیپلماسی مناسب، آینده تجاری ایران با این کشور را تضمین کند.

● تردد کامیون‌ها از قلمرو طالبان، موضوع جدیدی نیست

یکی از موضوعات مهم بخش صادرات و ترانزیت پس از ناآرامی‌ها در خاک افغانستان، کم و کیف امنیت تردد کامیون و رانندگان ایرانی در خاک این کشور است؛ البته به گفته امیرفخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت خراسان رضوی، تردد کامیون‌ها از قلمرو طالبان پدیده‌ای نوظهور نیست.

او تصریح می‌کند: در گذشته هم گاهی کالاها پس از خروج از گمرک ماهیرود به قلمرو طالبان وارد می‌شد، در آن صورت کامیون‌های افغان با پرداخت عوارض به نیروهای طالبان مسیر خود را ادامه می‌دادند. بنابراین این‌گونه نیست که در حال حاضر با یک پدیده نوظهور مواجه باشیم. این موارد در گذشته نیز مصداق داشته و در مجموع شرایط نسبت به گذشته تشدید شده است.

امیرفخریان خاطرنشان می‌کند: کامیون‌های ایرانی به دلایل مختلف تمایلی به تردد در خاک افغانستان ندارند: نخست اینکه رانندگان در افغانستان احساس ناامنی می‌کنند، لذا کالاهای خود را در مرز ترانشیپمنت (انتقال کالا از یک وسیله نقلیه به وسیله نقلیه دیگر) می‌کنند که پس از آن، کالا توسط کامیون‌های افغانستانی به خاک این کشور وارد می‌شود. بنابراین، در گذشته هم تعداد اندکی از کامیون‌های ایرانی وارد خاک افغانستان می‌شدند؛ دوم اینکه، کامیون‌های ایرانی ملزم به رعایت وزن محموله‌های خود هستند؛ این در حالی است که این محدودیت در مورد کامیون‌های افغانستان مصداق ندارد و آنها می‌توانند بیش از حد مجاز نیز بارگیری کنند که این مساله سبب تمایل افغان‌ها به حمل بار با کامیون‌های خود می‌شود؛ زیرا هزینه حمل در تناژ بالا کاهش می‌یابد.

ادامه در صفحه ۶

عید ها بهانه اند برای همدردی با نیازمندان
عید را برای هم مبارک کنیم
پرداخت اینترنتی Fbrc.ir
کارت ملت ۶۱۰۴ ۳۳۷۷ ۷۰۰۷ ۹۲۰۸
کارت ملی ۶۰۳۷ ۹۹۱۱ ۹۹۵۱ ۰۳۹۱
ملی سیبا ۰۱۰۲۴۵۲۹۶۷۰۰۷
ملت جام ۳۳۰۰۰۳۵۰/۷۰
سامانه همیاری ۵۷۸۰۵۵۱۱۶۶۶۶
ضمن تماس با شماره های ذیل صفحه ما را از نیت خود آگاه سازید.
با هم مبلغی می توانید در ذبح سهیم شوید
عید سعید قربان مبارک
با شما همچنان قصه همدلی ادامه دارد...
۰۹۰۱۸۰۴۵۸۴۸ / ۰۵۱۳۶۶۶۶۰۰۰ / ۳۶۶۶۶۳۳۶
Fayyazbakhshcharity
www.fbrc.ir
آسایشگاه معلولین شهید فیاض بخش (عبدالله هنری) مشهد

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ (آل عمران ۱۳۳)

وبشتابید به سوی مغفرت پروردگار خود و به سوی بهشتی که پهنای آن همه آسمانها و زمین را فرا گرفته و مهیّا برای پرهیزکاران است.

وآنک مُردن پیش او شد فتح باب سار عو آید مر او را در خطاب

مهدی عبایی خراسانی، خادم صادق و عابد، مصلح آزاده آگاه و مروج متعهد دینداری معرفت اندیش و اصلاح طلبی معطوف به آبادی ایرانی برای همه ایرانیان، دیگر در میان ما نیست. درود و رحمت رضوان حق بر روح آن مبارز خستگی ناپذیر اسلام انسانی که سرمایه وجودش را در توشه آخرت کرد و اینک در کنار پدر علامه و برادر فرزانه اش با اولیاء محشور است و از آنچه پیشتر اندوخته، جرعه می نوشد.

مصطفی درایتی، هادی خانیکی، علی عجم
ناصر آملی، حسین امینی، محمدصادق جوادی حصار، علی صالح آبادی، مسعود رضاییان، ناصر طلوع، جلال پوربافرانی، محمدعلی نیکوکاران، حسین فرزین، رضا حیدری، حمید موحدی زاده، صادق واعظ شهیدی، عباس میرزاده، امیر شهلا، امیر اقتناعی، مهدی شریفی، بهمن شیردل، رضا خرازیان، حسین خیابانی، شهریار آل شیخ،
علی اصغر پورفتح الله، بازرگان امیری، حسین توکلی، حیدر خوش نیت، جواد اسماعیلی، جواد چشمه نور، احسان میرزاده، مهدی فاضلی، بهرام شیخ نژاد، منصور ایوبی، رضا کفش کنان، محمد افتخار، ناصر فلاح، مصطفی اسدی، حسن علوی، مظفر علیزاده، محمدرحیم رهنما، غلامرضا نجاتی مهر، تقی چیت ساز، مصطفی نعمتی، جواد روحانی نژاد، حسین مردانی، تقی خادم، حسین علیزاده، علی اکبر ترابیان، سعید ریخته گر، مریم طیرانی، مجتبی سادات، حسین ثنایی نژاد، حسین انصاری، علی عدالتی، محمود شفق، رضا گلستانی، الهه قلی زاده، معصومه ریاحی، جعفر ملکی، محمود نوروزی، علی فریدونی، حسن فریدونی، نوید سهامی، محمدرضا میرشکاری، محمد فریدونی، صفیه رکنی، عباس رکنی، حسن فرهادی، آدینه محمد سودانلویی، محمد محمدزاده، علی حسن زاده، امین نجیب، مجید لگزیان، علی زیرک، کمال ضیائی، صدرا امیر دامادی، شهاب درخشانی، روح الله شهسوار، مهدی زارعیان، محسن زارعیان، حمید ناقدی، زیتون سیدزاده، محمدرضا صادقی، حسین احمدنژاد، امیر شیبانی، مهدی گیلانی، محمدجواد بکائیان، علیرضا صبوری، احمد حافظ، مرتضی کرامت، آرش رمضانی، روح الله قاسم زاده، شهرزاد رمارم، غزاله بنی خلیل، شهین دلاور، مریم موافق، راضیه کاشانی، الهام امین، کامیار اسماعیل پور، محمود سیادت، ناصر ضربی و شهناز رمارم

خراسان شمالی

فسخ ۱۳۰ قرارداد راکد سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی خراسان شمالی

ایرنا- مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان شمالی گفت:۱۳۰ قرارداد راکد سرمایه گذاری در شهرک‌های صنعتی این استان به دلیل عدم فعالیت بر روی زمین واگذاری فسخ شد.

سیاوش وحدت اظهار کرد: حدود ۲۰ هکتار زمینی که بابت فسخ این قراردادها آزادسازی شد، در اختیار سایر متقاضیان و سرمایه‌گذاران واقعی قرار می‌گیرد.

وی اضافه کرد: در ۱۶ سال اخیر حدود ۴۷۶ قرارداد راکد سرمایه گذاری در شهرک های صنعتی خراسان شمالی به هیئت حل اختلاف و داوری شهرک های صنعتی ارجاع شده است.

رییس هیات مدیره شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان شمالی گفت: هم اکنون تمام قراردادهای سرمایه‌گذاری شهرک‌های صنعتی استان تعیین تکلیف شده؛ به طوری که علاوه بر فسخ قراردادها، به ۲۴۰ قرارداد سرمایه‌گذاری نیز اعطای مهلت شد تا برای شروع به کار اقدام کنند که در صورت عدم شروع فعالیت اجرایی زمین‌ها از آنها بازپس گرفته می شود.

به گفته وی تمام اراضی پس از فسخ قطعی و خلع ید، دوباره به متقاضیان سرمایه‌گذاری در استان واگذار می‌شود.

وحدت کمبود سرمایه در گردش، پرداخت نشدن تسهیلات دولتی، عدم آورده اولیه و نداشتن اهلیت را از مهمترین مشکلاتی دانست که باعث اجرایی نشدن قراردادهای منعقده و بازپس‌گیری این اراضی شد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان شمالی به سایر سرمایه‌گذارانی که زمین از شهرک دریافت کردند نیز هشدار داد در صورتی که حداقل ۱.۵ سال پس از دریافت زمین نسبت به شروع عملیات اجرایی اقدام نکنند، زمین آنها نیز بازپس گرفته می‌شود.

● نقدینگی، مشکل اول و آخر واحدهای کوچک صنعتی

وحدت کمبود نقدینگی، گران شدن مواد اولیه و سخت شدن تامین آن، وثیقه سنگین بانکی برای پرداختن تسهیلات را از مهمترین مشکلات صنایع کوچک و واحدهای فعال و غیر فعال در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان اعلام کرد.

مدیرعامل شهرک‌های صنعتی خواهان همکاری بانکها با واحدهای کوچک صنعتی وپرداخت سرمایه در گردش به این واحدها برای سرپا ماندن شد.

● واگذاری بدون نوبت زمین به واحدهای دانش بنیان

وحدت با بیان این که در طی ۸ سال گذشته ۵ واحد صنعتی شهرک‌های صنعتی دانش بنیان شده است افزود: یک واحد دیگر نیز در حال طی کردن مراحل دانش بنیان شدن است.

مدیرعامل شهرکهای صنعتی استان خراسان شمالی افزود: اراضی صنعتی به واحد های دانش بنیان بدون مزایده واگذار می شود و برای تشویق و حمایت از این واحد ها ۱۰ درصد قیمت زمین در قالب مشوق کم می شود و علاوه بر اینها اقساط پرداخت بهای زمین برای واحد های دانش بنیان از ۳۶ ماه به ۴۸ ماه افزایش دارد.

وی افزود: هیچ کس حق خرید و فروش زمین خام را ندارد مگر با مجوز و اطلاع شرکت شهرک های صنعتی و اجرای ۴۰درصد از پروژه و در غیر این صورت بدون اطلاع ما فروش زمین غیر قانونی است. به گفته وی در سال‌های اخیر ۴ پرونده فروش بدون مجوز اراضی شهرک‌های صنعتی در استان تشکیل و قضایی شده است.

کاهش ۲۴درصدی ذخیره آب سد گلیل شیروان

مدیر امور منابع آب شهرستان شیروان گفت: حجم ذخیره آب سد گلیل این شهرستان در چهار ماهه نخست سالجاری نسبت به مدت مشابه پارسال با کاهش ۲۴ درصدی به ۲ میلیون متر مکعب رسید.

اسحاق خسروپناه گفت: به دلیل خشکسالی بی سابقه ورودی آب سد گلیل از ابتدای سالجاری تاکنون به صفر رسید، در صورتی که سال گذشته در این مدت نیم میلیون متر مکعب آب وارد سد گلیل می‌شد.

وی تصریح کرد: اکنون مخزن ذخیره آب این سد حدود ۲ میلیون مترمکعب است که در مدت مشابه سال گذشته این میزان ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار مترمکب بوده است.

خسروپناه با بیان اینکه آب سد گلیل جهت مصارف کشاورزی استفاده می‌شود، افزود: سهمیه تخصیص آب تحویلی سال جاری به کشاورزان ۷۰ هزار متر مربع بود که تاکنون ۴۰ درصد از این سهمیه به کشاورزان تحویل داده شده و مابقی تا آخر تابستان به کشاورزان تحویل داده می‌شود.

وی عنوان کرد: این سد سالانه ۲۸۰ هکتار از اراضی کشاورزی منطقه را پوشش آبیاری می کند که امسال به دلیل خشکسالی ۲۲۰ میلیون متر مکعب را پوشش می‌دهد.

هم‌اکنون ۱۳.۱درصد از گستره استان درگیر خشکسالی بسیار شدید، ۱۳.۹ درصد تحت تاثیر خشکسالی شدید، ۱۶.۱ درصد خشکسالی متوسط و ۱۵.۶ درصد خشکسالی خفیف دارد و در بین هشت شهرستان این خطه شمالشرق کشور شهرستان های مانه وسملقان به عنوان قطب کشاورزی بیشترین پهنه تحت تاثیر از خشکسالی را دارد و پس از آن شهرستان اسفراین و راز و جرگلان درگیر با این پدیده شدند.

منطقه حفاظت شده گلیل در ۸۰ کیلومتری شمال شیروان و در مرز میان ایران و ترکمنستان واقع است و سد خاکی گلیل واقع در این منطقه سرسبز با هسته رسی، توان ذخیره سه میلیون مترمکعب و تنظیم سالانه ۲ میلیون و ۷۶۰ هزار متر مکعب آب را دارد.

این سد در ۹۰ کیلومتری شمال شیروان واقع است که آب مورد نیاز ۲۵۰ هکتار از کشتزارهای روستاهای میلانلو و تخت چرمه را تامین می کند.

دغدغه‌های محیط‌زیستی بزرگترین آبشار مصنوعی کشور

داوری: مصرف آب در کوهشار بیشتر از یک لیتر در ثانیه نخواهد بود

دنیای اقتصاد- هفته گذشته پروژه کوهشار مشهد به عنوان بزرگترین آبشار مصنوعی ایران افتتاح شد و از همان روز، انتقادهایی از سوی برخی از اقشار درباره تبخیر آب این پروژه در روزهای بی آبی و کم آبی مطرح شد.

پروژه کوهشار در حاشیه بولوار نماز و حدفاصل بولوار شهدای ارتش تا بولوار کوشش، در فضایی به مساحت بیش از ۷۸ هکتار به بهره‌برداری رسید. این پروژه شامل مسیری برای حرکت و چرخش کامل آب، آبشار خط‌الراس، آبراهه‌ای به طول بیش از ۲۵۰ متر، استخر اول به مساحت ۸۰۰ مترمربع که بر روی مخزن ذخیره آب به حجم ۳۵۰۰ متر مکعب و سرپوشیده قرار گرفته، رودخانه‌ای به عرض حدود ۴.۵ متر و طول ۳۰۰ متر که با تراس‌بندی در طول مسیر با مصالح سنگی و منطبق با دره طبیعی موجود ایجاد شده و در نهایت دریاچه اصلی پروژه با مساحت ۴۲۰۰ متر مربع است.

همچنین فضایی به وسعت بیش از ۱۴ هکتار به مسیر آب و فضای سبز پیرامونی آن اختصاص پیدا کرده و مابقی عرصه هم به صورت جنگل‌کاری روی شیب‌های کمربند سبز جنوبی در طرفین اجرایی شده و طراحی آن به نحوی است که برای عموم مردم قابل استفاده است.

به گفته مدیران شهری، در این پروژه از گونه‌های بومی و سازگار با اقلیم مشهد استفاده شده و در راستای مدیریت مصرف آب، بخش‌های مختلف به صورت کاملا مجزا طراحی و اجرا شده تا در ساعات مختلف، بخش‌های خاصی از آن بتوانند فعال باشند علاوه بر آن مخزن آب محدوده ۷۸ هکتاری پیش‌بینی شده که پس از استفاده از آن برای آبیاری فضای سبز، جایگزینی آب از طریق شبکه جداسازی آب غیر شرب موجود در عرصه کمربند سبز انجام خواهد شد.

در گرم‌ترین روزهای سال مصرف آب کوهشار بیشتر از یک لیتر در ثانیه نخواهد بود و شبانه‌روز ۸۶ مترمکعب آب مصرف می‌کند

عکس: تسنیم

● مصرف آب کوهشار در شبانه‌روز ۸۶ مترمکعب‌است

اما کامران داوری، رییس پژوهشکده آب و محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد درباره میزان مصرف آب در این طرح گفت: بر اساس اطلاعاتی که از این پروژه به دست آورده‌ام، می‌توانم بگویم در گرم‌ترین روزهای سال مصرف آب کوهشار بیشتر از یک لیتر در ثانیه نخواهد بود و شبانه‌روز که ۸۶۴۰۰ ثانیه را شامل می‌شود ۸۶ مترمکعب آب مصرف می‌کند؛ اما هرچه به روزهای سرد سال نزدیک می‌شویم، میزان تبخیر و تعرق کمتر می‌شود که در آن زمان، مصرف آب به حدود دو دهم سانتیمتر در ثانیه خواهد بود. اگر بخواهیم متوسط آن را حساب کنیم، حدود نیم لیتر در ثانیه است. همچنین می‌توان در آب مواد افزودنی اضافه کرد تا میزان تبخیر و تعرق کمتر شود. وی اضافه کرد: اگر ما به اقتصاد، پایایی و پایداری زیست محیطی احترام بگذاریم، وجود پروژه‌هایی مانند کوهشار در شهر با مشکل رو به‌رو نخواهد شد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شهرداری مشهد، رییس پژوهشکده آب و محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد تصریح کرد: در حال حاضر فضای سبزی که در مشهد وجود دارد، گسترش جدی پیدا کرده که خود این امر نیازمند مصرف آب بسیاری است. حدود ۸۰درصد آبی که به فضای سبز برای آبیاری اختصاص داده می‌شود، تبخیر و تعرق می‌شود، بنابراین در مجموع، سطوح سبز شهرمان بزرگترین مصرف کننده آب در شهر هستند. داوری اضافه کرد: در حال حاضر رشد باغ ویلاها در مشهد افزایش پیدا کرده و احتمالا برای تامین آب مصرفی خود از خطوط آب‌های حومه شهر مشهد استفاده می کنند یا از آب‌های روستایی آب‌دزدی صورت می‌گیرد و در برخی موارد نیز از چاه‌های غیرمجاز یا برداشت‌های غیرمجاز آب مصرفی خود را تامین می‌کند.

● باید از اقتصاد درون باغ ویلاها برای تعادل‌بخشی سفره‌های آبی استفاده کنیم

رییس پژوهشکده آب و محیط دانشگاه فردوسی مشهد عنوان کرد: میزان مصرف آب در باغ ویلاها به راحتی قابل ساماندهی است؛ اما باید برای آن مکانیزمی تعریف شود. همچنین، از اقتصادی که درون باغ ویلاها وجود دارد، می‌توان به نفع تعادل بخشی سفره‌های آبی استفاده کرد.

داوری اظهار کرد: تکلیف کارکرد فضای سبز برای شهر مشخص است، فضای سبز در یک شهر باعث می‌شود که ما دما، اکسیژن و رطوبت را در محیط به تعادل برسانیم، اما اینکه شهری مانند مشهد تا چه میزان به فضای سبز نیاز دارد جای تأمل دارد. وی ادامه داد: به عنوان یک کارشناس معتقدم نباید به آب جفا شود؛ زیرا آب هست و نیست آینده ما خواهد بود.

در این بحث ما ۴ منابع پایه داریم که شامل آب، خاک، هوا و تنوع محیط زیستی است. آنچه که آینده ما را تضمین می‌کند و می‌گذارد ما در این سرزمین زندگی کنیم همین منابع چهارگانه است.

● مشهد باید شهری اکوسیستم محور باشد

رییس پژوهشکده آب و محیط دانشگاه فردوسی مشهد بیان کرد: مشهد اگر می‌خواهد بقا داشته باشد، باید شهری باشد که ارزش حوزه آبی خود را فهمیده باشد؛ با این وجود مشهد باید یک شهر حوزه محور و اکوسیستم محور باشد.

وی با بیان اینکه اگر ما اقتصاد آب را آزاد می‌گذاشتیم، مشکلات کم آبی حال حاضر در کشور به وجود نمی‌آمد، عنوان کرد: توسعه مشهد نیازمند تعریف الگو است. اگر این امر صورت گیرد در کنار آن باید پایداری سرزمین این حوزه تعیین تکلیف شود.

در اتاق بازرگانی مشهد مطرح شد

۱۲ پیشنهاد برای حل مشکلات مرزهای ترکمنستان و افغانستان

دنیای اقتصاد- فعالان بخش خصوصی حوزه تجارت و حمل‌ونقل خراسان رضوی معتقدند که ممنوعیت‌های حمل‌ونقلی ترکمنستان بیش از حد ادامه یافته و ضعف دیپلماسی و مشکلات سیاسی با آن کشور، کار تجارت و تبادل کالا برای تجار از طریق مرز زمینی را به شدت دشوار و غیرقابل تحمل کرده است.

احمد زمانیان، رئیس کمیسیون حمل‌ونقل و ترانزیت در نشستی مشترک با اعضای کمیسیون تجارت اتاق مشهد، با اشاره به موضوع «تجهیز مرزها و افزایش ظرفیت آنها» گفت: خراسان رضوی با برخورداری از پنج مرز رسمی و بیش از ۲۰۰ شرکت حمل‌ونقلی، بعد از تهران دومین استان به لحاظ زیرساخت‌های حمل‌ونقلی کشور به شمار می‌آید. وی به تشریح پیشنهادات ۱۲ بندی اتاق بازرگانی برای رفع مشکلات کل مرزهای خراسان رضوی پرداخت و توضیح داد: عدم دخالت مقامات محلی در تصمیمات و نحوه فعالیت مبادی ورودی، استفاده از ظرفیت های دیپلماسی و ملاقات‌های مرزی دو کشور هم مرز، برقراری تعاملات مستمر و مناسب با کشور همسایه در امور مرتبط با روان سازی بهتر و مسائل مرزی کشور، شناسایی مشکلات و کندی فرآیند تردد در آن سوی مرز و طرح آن در کمیته های مرتبط جهت ارائه راهکارهای مناسب، پیش بینی و اتخاذ تمهیدات لازم فی مابین دو کشور در خصوص مناسبت‌های سالیانه‌ای که منجر به ترافیک مرزی می‌شود، کاهش تعدد بازرسی‌ها و کنترل‌های زائد وسایل نقلیه در مرزها، وجود پرسنل متخصص کافی در حوزه حمل‌ونقل بین‌المللی در گمرکات مرزی، رفع محدودیت ساعات کاری و هماهنگی در این خصوص بین دو کشور، ایجاد فضای کافی و مناسب برای ترانشیپ کالاها در مرزها، افزایش ساعات کاری در صورت ترافیک مرزی در بخش های کنترل و عرضه سوخت، محل دستگاه های ایکس ری، بازرسی هنگ مرزی و گذرنامه، رفع کندی و قطعی سامانه هوشمند گمرکی و ایجاد زیرساخت های لازم جهت برقراری پهنای باند کافی در مرزها، رفع مشکلات مربوط به ارزیابی استاندارد برای کالاهای ورودی و ارسال به موقع آن ها به آزمایشگاه و... از جمله پیشنهادات این اتاق است.

زمانیان اظهار کرد: خوشبختانه رئیس جمهوری برای ایجاد مدیریت واحد مرزی در دوغارون، سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده ای را مامور این مهم کرده اما نهاد مذکور در این رابطه توفیق لازم را برای ایجاد هماهنگی نداشته است. به نظر می رسد برای تحقق این هدف باید همه ظرفیت‌ها به کار گرفته شود و در رویه سازمان های متولی مرزی نیز، تجدیدنظر صورت پذیرد.

● غفلت از ظرفیت ایستگاه شهید مطهری به عنوان بارانداز اصلی مشهد

محمدحسین روشنک، رئیس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در ادامه این جلسه گفت: سوالات متعددی در مورد ناکارآمدی‌ها در بخش حمل‌ونقل مطرح است که مسوولان امر باید پاسخگوی آن‌ها باشند. چرا بعد از ۲۰ سال هنوز نتوانسته‌ایم واگن ایرانی را به راه آهن کشورهای آسیای میانه اعزام کنیم؟ چرا باید بازار سیاه برای تامین واگن تجاری وجود داشته باشد؟ ۴۰۰ تا هزار دلاری بازرگانان ما از بابت سودجویی‌ها در این بخش متحمل می‌شوند، باید در دفاتر آنها تحت چه عنوانی ثبت شود؟ و صادرکننده یا واردکننده ما ناگزیر است برای پیشبرد تجارت خود هر مبلغ قانونی که نرخ کرایه واگن است را پرداخت کند اما تا کی باید دلالی این بخش وجود داشته باشد و دستگاه‌های متولی چشم بر آن فرو ببندند؟

روشنک افزود: چرا ایستگاه شهید مطهری که برای جایگزینی گمرک با نیت ایجاد بندر خشک برای خراسان رضوی ساخته شد، هنوز به بارانداز کالا در این استان تبدیل نشده است، خراسان به این بزرگی هنوز یک بارانداز کالا ندارد، وزارت راه‌وشهرسازی باید پاسخگو باشد و مسئولان امر اعلام کنند بودجه های دولت را در کجا هزینه می‌کنند که اوضاع در این بخش سامانی نگرفته و حداقل زیرساخت‌ها تامین نشده است. وی ادامه داد: درخواست ما از اتاق بازرگانی ایران این است که بارانداز مشهد یا انبار عمومی مشهد را ایجاد کند که یک حلقه مفقوده بزرگ در حوزه حمل‌ونقل در خراسان رضوی به شمار می‌آید. روشنک از دولت و استاندار خراسان رضوی پیگیری برای توسعه امکانات و تکمیل زیرساخت‌های ایستگاه شهید مطهری به منظور ایجاد باراندازی برای کالاهای مشهد را خواستار شد. وی تاکید کرد: مسوولان باید بابت چند مساله پاسخگو باشند؛ اول اینکه چرا قیمت کامیون در ایران سه یا چهار برابر قیمت این وسیله نقلیه در سایر نقاط دنیا است؟ چرا ۱۷ سال است که خراسان رضوی در تامین واگن صادراتی مشکل دارد و وزارت راه‌وشهرسازی مشکل را حل نکرده است؟ چرا به‌رغم گذشت سال‌ها، واگن‌های ایرانی نمی‌توانند به کشورهای آسیای میانه بروند؟ و اینکه سرنوشت راه آهن خواف - هرات که با هیاهوی فراوان برای حمل ریلی کالا به افغانستان افتتاح شد، چه شد؟

خراسان جنوبی

آغاز پذیرش بیماران کرونایی در بیمارستان صحرایی نهبندان

تسنیم- رئیس دانشگاه علوم پزشکی بیرجند گفت: با توجه به افزایش بیماران کرونایی در نهبندان و تکمیل شدن ظرفیت بیمارستان شهید آتشدست نهبندان، بیمارستان صحرایی برای پذیرش بیماران کرونایی در این بیمارستان راه اندازی شد.

محمد دهقانی فیروزآبادی اظهار کرد: روز شنبه با راه اندازی سیستم سرمایشی بیمارستان صحرایی در بیمارستان شهید آتشدست نهبندان عملاً این بیمارستان راه اندازی و افتتاح شد و از شنبه شب مازاد و سرریز بیماران بیمارستان شهید آتشدست به بیمارستان صحرایی منتقل شدند. رئیس دانشگاه علوم پزشکی بیرجند بیان کرد: روز گذشته ۵۶ بیمار مبتلا به کرونا در بیمارستان حضور داشتند که ۱۳ بیمار بستری موقت بوده و پس از دریافت دارو از بیمارستان خارج شدند و مابقی بیماران در بیمارستان بستری بودند. وی خاطرنشان کرد: تمام امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه خدمت به بیماران در این بیمارستان صحرایی که در مجاورت اورژانس بیمارستان راه اندازی شده فراهم شده است و امید است بتوانیم خدمات خوب و مناسبی را به مردم نهبندان ارائه کنیم.

فرآوری سالانه ۲ میلیون مترمربع سنگ تزئینی در خراسان جنوبی

ایسنا- معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی اظهار کرد: سالانه ۲ میلیون مترمربع انواع سنگ‌های تزئینی در خراسان جنوبی فرآوری می‌شود.

حامد حسن نژاد گفت: انواع سنگ‌های تزئینی از معادن استان از جمله گرانیت، مرمر، مرمریت و تراورتن در ۲۵ واحد فعال در خراسان جنوبی فرآوری می‌شود. وی با اشاره به اینکه خراسان جنوبی در میزان ذخایر گرانیت رتبه اول کشور را دارد، افزود: شهرستان نهبندان نیز در دارا بودن معادن سنگ‌های تزئینی رتبه اول استان را داراست. معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی بیان کرد: در زمینه معادن گرانیتی ۹۰ پروانه بهره برداری با ظرفیت ۶۱ میلیون تن ذخیره، مرمر ۱۱ پروانه بهره برداری با ظرفیت ۳۱۰ هزار تن ذخیره، مرمریت ۳۳ پروانه بهره برداری با ۳۲ میلیون تن ذخیره و تراورتن با ۱۴ پروانه و ذخیره ۲ و نیم میلیون تن در استان وجود دارد.وی یادآور شد: هم اکنون ۹۰ درصد واحدهای فرآوری سنگ‌های تزئینی استان فعال هستند.

الزام صنایع کوچک و بزرگ بر کاهش ۵۰ و ۹۰ درصدی مصرف برق چه تاثیری بر بازار می گذارد؟

صنعت در آستانه خروج از مدار؟

دنیای اقتصاد، زهرا صفـــدری- «تعطیلی واحدهـــای صنعتی به ســـبب قطع برق بر اشتغال، بازار و صادرات تاثیر می‌گذارد؛ اگر هم صادرات نداشـــته باشیم، ارزی به کشور وارد نمی‌شود تا بتوان برای واردات کالاهای اساسی هزینه کرد.» همین چند جمله فعالان اقتصادی نشان دهنده اوضاع نابسامان اقتصاد به‌خاطر قطع برق در هفته‌های اخیر و هفته‌های پیش رو است.

سهم مصرف مشترکان صنعتی مشهد از ۱۶۰۰ مگاوات، ۴۰۰ تا ۴۵۰ مگاوات است و ۴۰ مگاوات هم سهم بخش کشاورزی است؛ اما در استان ۶۰درصد مصرف برق مربوط به بخش کشاورزی است

بنا به بخشـــنامه اخیر وزارت نیرو، صنایع سبک باید تا ۵۰درصد میزان مصرف برق خود را کاهش دهند و این کاهش برای صنایع فولادی و سیمانی تا ۹۰درصد اســـت؛ به همین دلیل، این واحدهای بزرگ از ۱۷ تیرماه به مدت دو تا سه هفته تعطیل شدند؛ البته یکشنبه اعلام شد واحدهای فولادی و سیمانی می‌توانند شب‌ها کار کنند؛ اما تعطیلی این واحدها تنها یک روی ماجراســـت و عواقبی که به دنبال دارد، روی دیگر ماجرا؛ با تعطیلی واحدهای سیمانی و فولادی، بازار برای تامین سیمان، میلگرد و آهن و... دچار مشکل می‌شود؛ در نتیجه، صنعت ساختمان آسیب می‌بیند؛ عرضه در بخش مسکن کاهـــش یافته و با افزایش تقاضا، بار دیگر شـــاهد افزایش قیمت مسکن خواهیم بود. در واقع، هرچند محصولات فولادی در بورس عرضه می‌شود و سیمان نیز قیمت مصوب دارد؛ اما نباید از تغییرات قیمتی آنها در بازار آزاد چشم‌پوشی کرد. موضوع افزایش تقاضـــا و کاهش عرضه تنها بـــه صنایع فولادی و سیمانی ختم نمی‌شود؛ زیرا با توجه به دستور کاهش ۵۰درصدی مصرف برق صنایع کوچک، میزان تولید در سایر کارخانه‌ها هم کاهش می‌یابد و در نتیجه با کمبود انواع کالا از لوازم خانگی گرفته تا مواد غذایی و لبنی، پوشاک و... مواجه خواهیم شد.

نکته دیگر، درباره تولید لوازم بهداشتی و پزشکی است؛ شنیده می‌شـــود به خاطر قطع برق، میزان تولید کپســـول‌های اکســـیژن در خراسان رضوی در واحدهای ســـازنده این کالا رو به کاهش است؛ این اتفاق در پاندمی کرونا خطرناک است و عواقب نامطلوبی در حوزه سلامت به دنبال خواهد داشت.

● کمبود کالا و ارز، نتیجه قطع برق صنایع

حسین محمودی خراسانی، نایب رئیـــس اتاق بازرگانی خراســـان رضوی می‌گوید: قطعی برق برای واحدهـــای تولیـــدی و صنعتی، چالش‌هـــای جدی رقم می‌زند و روند تولید را متوقف می‌سازد. در شرایط موجود، به همین میزان بسنده کرده‌ایم که لااقل قطعی طبق برنامه و با اعلام قبلی انجام شود. وی چالش تداوم روند موجـــود را اثرپذیری بازار از قطعی‌های موجود عنوان می‌کند و می‌افزاید: توقـــف تولید به معنای کاهـــش ورود کالا به بازار مصرف، رشـــد بهای کالا به واســـطه عدم کفایـــت در قبـــال تقاضـــا و زیان مصرف‌کننده خواهد بود. پیش‌بینی تبعات این روند دشـــوار نیست و امیدواریـــم تصمیم‌گیـــران و تصمیم‌سازان هم بدان توجه داشته باشند.

محمـــودی متذکـــر می‌شـــود: واحدهایی که تولید زنجیره‌ای دارند، در صورت قطع برق دچار مشکلات بیشتری می‌شوند؛ چون برای بازگشت به حالت ثابت و ازســـرگیری تولید، چه بسا ۱۲ ساعت تا یک روز زمان نیاز باشد. در این وضعیت، هم ماشین‌آلات این واحدها و هم مواد اولیه صدمه می‌بینند و در نهایت به زنجیره تولید آسیب وارد می‌شود.

نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی معتقد است که در روند تعطیلی تولید به سبب قطع برق، واحدهای تولیدکننده صادرات‌محور با از دست دادن بازارهای هدف خود، خسارت مضاعفی را متحمل می‌شوند. او می‌گوید: نکته اینجاست که این واحدها درباره اجرا نشـــدن تعهداتشان، چه استدلالی باید برای مشتریان خارجی خود بیاورند؟ واحدی که دو ســـال تلاش کرده تا بازار خارجی را به دست آورد، با این روند تعطیلی تولید، به راحتی مشتریانش را از دست می‌دهد؛ زیرا مشتریان کالا در کشورهای هدف معطل نمی‌مانند تا گره کار تولیدکننده ایرانی گشوده شود و به سرعت شرکتی رقیب دیگری را جایگزین می‌کنند.

برای جبران این خســـران و بازیابی آن بازار، باید دست کم ۵ سال تلاش کنیم تا اطمینان مشتری را دوباره جلب کنیم. محمودی خاطرنشان می‌کند: صادرات غیرنفتی می‌تواند ارزآور باشـــد و اگر با از دست دادن بازارهای هدف، نتوانیم ارز مورد نیاز را از طریق صادرات این مواد تامین کنیم، این بخش لطمه‌ای جبران ناپذیر خواهد خورد.

● یک چهارم برق مشهد را صنایع مصرف می‌کنند

«برق مشهد جدا از خراسان رضوی است و سهم برق مصرفی این کلانشهر بیشتر از استان است.» سیده معصومه مرادی، مدیر دفتر مدیریت مصرف و کنترل پیک بار شرکت توزیع برق مشهد، با بیان این نکته می‌گوید: یک میلیون و ۳۰۰هزار مشترک خانگی در این کلانشـــهر داریم و ســـهم مصرف مشـــترکان صنعتی ما از ۱۶۰۰ مگاوات، ۴۰۰ تا ۴۵۰ مگاوات است و ۴۰ مگاوات هم سهم بخش کشاورزی است؛ اما در استان ۶۰درصد مصرف برق مربوط به بخش کشاورزی است.

براســـاس تبصره ۳ ماده ۳ بخشـــنامه هیات وزیران، شهرک‌های صنعتی از قطع برق مستثنی هستند؛ اما با توجه به مشکلات موجود، خاموشی ۵۰درصدی برای آنها هم اتفاق می‌افتد.

به گفته جعفر فرشـــچی معاون شرکت شـــهرک های صنعتی خراسان رضوی، صنایع مستقر در شـــهرک‌های این اســـتان از ابتدای خردادماه با قطعی‌ها به شدت دچار مشکل شده‌اند. وی با بیان اینکه زمان قطع برق در شهرک‌ها از ۱۲ ظهر شروع می‌شود و تا ۸ و ۹ شب ادامه دارد، تصریح می‌کند: اگر با این روند پیش برویم، قطعا در تولید و اقتصاد دچار مشکل خواهیم شد. مسوولان باید برای این موضوع فکری اساسی کنند؛ زیرا این مشکل ممکن است مدت‌دار باشد و با توجه به اینکه در زمستان صنایع دچار مشکل کمبود گاز می‌شوند، وضعیت تولید در سال جاری مطلوب نخواهد بود. بنابراین، ضروری اســـت نسبت به کاهش خاموشـــی‌های بـــرق در شهرک‌های صنعتی اقدام شود و حتی تا حد ممکن خاموشـــی در شهرک‌ها اتفاق نیفتد؛ زیرا مصرف برق در شهرک‌ها به خاطر متمرکز بودن واحدها، چندان زیاد نیست. از طرفی، به خاطر مستثنی شدن شهرک‌ها در بخشنامه هیات وزیران از قطعی برق، باید نگاهی ویژه به آنها داشـــت. محمد خوشـــحال، مدیرعامل شرکت خدماتی شهرک صنعتی ماشین‌ســـازی مشهد هم می‌گوید: از ابتدای خرداد، هر روز شاهد قطع برق بودیم و مدت زمان قطعی‌ها کم و زیاد شده است؛ البته طی جلسه‌ای که با مسوولان توزیع برق مشهد داشـــتیم، مقرر شـــد از هفته جـــاری قطع برق شهرک‌های صنعتی به حداقل ممکن برسد. عوامل مختلفی در این کاهش قطعی‌ها موثر است؛ شاید اولین دلیل، کاهش دما در هفته گذشـــته باشد، تعطیلی ادارات در روز پنجشنبه و اندک کاهش بار مصارف خانگی و کاهش بیشتر برق مصرفی صنعت نیز در این زمینه تاثیرگذار است. از طرفی، برخی نیروگاه‌ها در روزهای گذشته وارد مدار شدند و به تولید برق کمک می‌کنند.

> ■ خوشحال: به نظر می‌رسد شهرک ماشین‌سازی امکان احداث نیروگاهی کوچک را دارد و حتی می توان تولیدات این نیروگاه را به شرکت برق فروخت؛ اما اجرا شدن این فکر نیازمند طرح مطالعاتی دقیق و برنامه ریزی مطلوب در کنار امکانات زیربنایی است

هر واحد صنعتی باید یک دیزل برق داشته باشد

نکته اینکـــه، صنعت برق بـــرای جلوگیری از خسارت‌های ناشی از قطع برق به واحدهای تولیدی توصیه کرده که ژنراتور و دیزل برقی داشته باشند تا از برق اضطراری استفاده کنند.

معاون شرکت شـــهرک‌های صنعتی خراسان رضوی با بیان اینکه برخی از شهرک‌های صنعتی دارای دیزل هستند و برخی نه، به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: هر واحد باید یک دیزل داشته باشد تا در زمان قطعی برق و مشکلات ناشی از کمبود برق، بتواند از آن استفاده کند. اگر واحدی تشخیص دهد که قطع نشدن برق برای حتی یک ساعت برای آن بسیار مهم است، باید امکانات داشته باشد. برخی واحدها به خاطر از بین رفتن مواد اولیه در شرایط حساس‌تری هستند؛ اما برخی‌ها پس از اتصال برق، روند تولید خود را از سر می‌گیرند و مشکلی ندارند.

● مسیر طولانی تامین ژنراتور

اما صنعتگران اذعان می‌کنند که وظیفه اصلی تامین برق برای بخش تولید برعهده دولت است و آنها نباید در کنار تمام مشکلات ریز و درشتی که با آن دست و پنجه نرم می کنند، دغدغه چنین موضوعی را هم داشته باشند.

محمودی، نایب رئیس اتاق بازرگانی خراســـان رضوی با بیان اینکه اولویت هر واحد تولیدی این است که در وهله نخست، مواد اولیه، ماشین‌آلات، فرمولاســـیون و سرمایه در گردش داشته باشد و آنها را به روز کنـــد، می‌گوید: تامین برق باید از ســـوی وزارت نیرو صورت بگیرد، اگر اولویت ما در راه‌اندازی کارخانه تامین برق باشـــد، احتمالا در زمستان هم باید گاز تامین کنیم. سرمایه‌گذار برای تاسیس واحد صنعتی به زیرساخت‌هایی از قبیل انرژی نیاز دارد تا بتواند کارش را آغاز کند و دولت در تامین این زیرساخت‌ها، ماموریت دارد.

وی البته خاطرنشـــان می‌کند: برخورداری از ژنراتور در واحدهای صنعتی خوب اســـت؛ اما به طور مثال، ژنراتور ۹۰۰ کیلوواتی جوابگوی نیاز یک واحد در هنگام قطعی برق نیست و تامین ژنراتوری با قدرت بیشتر، حداکثر ۶ ماه به طول می‌انجامد.

محمودی با انتقاد از ضعف برنامه‌ریزی و اقدام در حوزه تولید برق، عنوان می‌کند: منصفانه نیست که تبعات ناشـــی از ضعف عملکرد مسئولان در پیش‌بینی و تامین نیاز مصرف برق کشور، امروز دامن‌گیر بخش تولید و صنعت شود و خسارتش را فعالان اقتصادی بپردازند.

● شهرک‌های صنعتی برای جبران قطع برق چه می‌کنند؟

اتفاقـــات امســـال و بحرانی کـــه در حوزه برق شـــاهدیم، نشان میدهد که ســـرمایه‌گذاری در این زمینه نیازمند اقداماتی اورژانســـی و فوریتی از سوی دولت اســـت. دولت با زمینه‌سازی برای ســـرمایه‌گذاران می‌تواند در تولید برق بیشتر به ویژه برق تجدیدپذیر کمک کند.

خوشحال، مدیرعامل شرکت خدماتی شهرک صنعتی ماشین سازی مشهد درباره امکانات برقی واحدهای مســـتقر در این شهرک بیان می‌کند: تا ســـال گذشـــته تعداد کمی از واحدها دارای دیزل ژنراتور بودند؛ اما از خرداد ماه بســـیاری از واحدها این وســـیله را تهیه کردند تا با روشـــن کـــردن برق اضطـــراری در هنـــگام قطعی‌ها، از نابودی مواد اولیـــه خود در حین تولید و قطعی بـــرق، جلوگیری کنند. بســـیاری از واحدها هم در فکر تهیه دیزل ژنراتور هســـتند. فرشـــچی، معاون شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی هم در پاسخ به این سوال که این شرکت چه برنامه‌ای برای بهبود زیرساخت‌های برقی شهرک‌ها در نظر دارد، می‌گوید: در حال حاضر مطالعات لازم برای اســـتقرار واحدهای تولید برق از منابع تجدیدپذیر در شهرک‌های صنعتی و ایجاد شهرک‌ها و نواحی صنعتی تخصصی انرژی خورشیدی در حال انجام اســـت تا با چنین مسکّن‌هایی، به سیستم شبکه برق کمک کنیم و از میزان خاموشی‌ها کاهش یابد. وی می‌افزاید: سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی کشور در این قضیه ورود کرده و در حال جمع‌آوری اطلاعات از کل شهرک‌های صنعتی استان‌هاست تا ابلاغیه‌های لازم را صادر کند. اگر مطالعات سریع‌تر انجام شود و بستر مهیا باشد، می‌توان در اجرای برنامه‌ها سریع‌تر اقدام کرد؛ اما از سویی، این کاری جدید است و باید تمام جوانب را درنظر بگیریم تا در نهایت با کمک به توانیر، در نهایت به بخش صنعت کمک شود.

● امکان احداث نیروگاه کوچک در شهرک ماشین‌سازی

خوشحال هم در پاســـخ به این سوال که «آیا برنامه‌ای برای جذب ســـرمایه‌گذاران برای اقدام در زمینه تاســـیس نیروگاه‌های خورشـــیدی در شهرک ماشین‌سازی دارید»، تصریح می‌کند: ما در شـــهرک‌های صنعتی توان احداث نیروگاه را نداریم؛ نیروگاه خصوصی نیازمند سرمایه‌گذاری است و شهرک‌ها فقط می‌توانند در زمینه کاهش بار مصرف و هماهنگی و تبادل نظر در برنامه‌های قطعی شرکت برق عمل کنند. با این حال، برای جذب ســـرمایه تلاش می‌کنیم؛ این کار شـــروع شده است و صحبت‌هایی در هیات مدیره شهرک و مجموعه‌های صنعتی انجام شده است. به نظر می‌رسد شـــهرک ماشین‌ســـازی امکان احداث نیروگاهی کوچک را دارد و حتی می توان تولیدات این نیروگاه را به شرکت برق فروخت؛ اما اجرا شدن این فکر نیازمند طرح مطالعاتی دقیق و برنامه ریزی مطلوب در کنار امکانات زیربنایی است. باید بدانیم زمین استقرار این نیروگاه و پنلهای خورشیدی کجا باشـــد تا بتوان برق تولیدی را سریعتر به شبکه منتقل کرد. از طرفی، هزینه ســـرمایه گذاری را باید بررسی کرد. به همین دلیل عملیاتی شدن این موضوع نیازمند زمان است.

مدیرعامل شهرک صنعتی ماشین سازی مشهد اضافه می‌کند: دولت میتواند هم با اختصاص زمین و هم اختصاص ارز برای واردات قطعات مورد نیاز احداث نیروگاه خورشـــیدی و بادی و راه اندازی پنلها به ما کمک کند. هر دو بخش باید با کمک یکدیگر این مشکل را حل کنند و نمیتوان فقط روی کاغذ از حمایت گفت.

● استفاده از دیزل برای تامین برق واحدهای بزرگ بی فایده است

البته موضوع تامین دیزل و ژنراتور برای تامین برق صنایع در زمان قطعی، شامل حال واحدهای بزرگ فولادی و سیمانی نمی‌شود؛ زیرا آنها جزو صنایع انرژی بر هســـتند و امکان استفاده از برق اضطراری و ژنراتور برای آنها چندان میسر نیست.

به گفته حسین احمدی سلیمانی، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی خراســـان رضوی، صنایع فولادی به دلیل داشتن کوره، مصرف برق بسیار دارند، به همین علت اغلب صاحبان این واحدها اقـــدام به راه اندازی نیروگاه مـــی کنند؛ اما برق تولیـــدی خود را باید به شـــبکه سراسری برق ارسال کنند. او البته خاطرنشان میکند: احداث نیروگاه توســـط واحدهای فولادی شامل واحدهای فولادی خراسان رضوی نمی شـــود و واحدهـــای فولادی شـــرکت چادرملـــو و ذوب آهن اصفهان برای ایجاد نیروگاه اقدام کرده اند. به گزارش ایرنا، احمدی ســـلیمانی در پاسخ به علت ورود نکردن صنایع سیمانی و فولادی خراسان رضوی به ساخت نیروگاه می‌گوید: مشوق های دولت در این زمینه کافی نیست و با توجه به رویه موجود و نرخی که برای برق تولیدی نیروگاه‌ها در نظر گرفته می‌شـــود، برای ســـرمایه‌گذار توجیه اقتصادی وجود ندارد. دولت باید حمایت‌های خود را از سرمایه‌گذاران در احداث نیروگاه افزایش دهد.

> ■ محمودی: اولویت هر واحد تولیدی این است که در وهله نخست، مواد اولیه، ماشین‌آلات، فرمولاسیون و سرمایه در گردش داشته باشد و آنها را به روز کند، تامین برق باید از سوی وزارت نیرو صورت بگیرد، اگر اولویت ما در راه‌اندازی کارخانه تامین برق باشد، احتمالا در زمستان هم باید گاز تامین کنیم

احمدی سلیمانی می‌گوید: مصرف عمده برق در واحدهای سیمانی، مربوط به بخش کوره است که در شرایط کنونی به دلیل مصرف زیاد، برق آن قطع است اما این صنایع می توانند با استفاده از ذخیره کلینکر خود، قســـمت آسیاب را به کار انداخته و همـــان حداقل ۱۰ درصد مصـــرف برق روزانه را داشته باشند یا برای قسمت حمل و بارگیری خود از چند مگاوات برق اضطراری استفاده کنند؛ اما قسمت اصلی مصرف برق در واحدهای فولادی، بخش ذوب است که به دلیل مصرف زیاد برق، این قسمت تعطیل است و واحدهای فولادی استان در شرایط کنونی فعالیت خود را تعطیل کرده‌اند.

● لزوم حذف یارانه انرژی

یکی از راهکارهای برخی کارشناسان و فعالان اقتصـــادی برای بهبود وضعیـــت مصرف برق در کشـــور، حذف یارانه انـــرژی و اخذ هزینه واقعی برق از مصرف‌کنندگان است؛ بدین ترتیب، دخل و خرج صنعت برق متعادل می‌شود و مابه‌التفاوت ایـــن بخش در قالـــب یارانه از طریـــق نهادهای حمایتی در اختیـــار خانوارهای کم بضاعت قرار می‌گیرد؛ اما رویه کنونی در مصرف انرژی به ویژه بـــرق و یارانه اختصاص یافته به آن، نه مصرف را اصلاح خواهد کرد و نه شعارهای حمایت از تولید را محقق می‌کند.

خبر مرتبط

اختلاف هزینه و درآمد در بخش برق

معاون تحقیقات و برنامه‌ریزی شرکت برق منطقه‌ای خراسان می‌گوید: اختلاف هزینه و درآمد در بخش برق روز به روز در حال افزایش است و در این شرایط یک صنعت چطور می‌تواند دوام بیاورد؟ از طرفی، برای رساندن تولید به ۱۰۰هزار مگاوات، به ۲۳میلیارد دلار یا ۵۰۰هزار میلیارد تومان سرمایه احتیاج داریم. این مقدار تنها ۱۰ درصد از سال را پوشش می‌دهد. برای یک صنعت که هم اکنون اختلاف هزینه و درآمدش به شدت بالاست، این مقدار سرمایه گذاری، این اختلاف را بسیار افزایش می‌دهد.مهدی علومی تاکید می‌کند: این مساله راهی جز واقعی کردن نرخ برق ندارد. اقتصاد انرژی باید اصلاح شود؛ زیرا با نرخ‌های کنونی و تعرفه‌های فروش برق، این وضعیت منطقی نیست و هزینه‌های بهره‌برداری را تامین نمی‌کند. وی خاطرنشان می‌کند: در فصل تابستان که مشکل گاز نباید داشته باشیم، نیمی از نیروگاه‌ها با سوخت مایع فعالیت می‌کنند. در زمینه سوخت دچار مشکل شده‌ایم. حتی اگر نیروگاه داشته باشیم، سوخت نداریم و باید فکری اساسی برای این موضوع شود. علومی برلزوم اصلاح قوانین مربوط به حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر نیز تاکید می‌کند و می‌گوید: با نرخ‌های کنونی نمی‌توان سرمایه‌گذار را به سرمایه‌گذاری در این بخش مجاب کرد. باید در اقدام نخست، تعرفه‌ها را اصلاح کرد و هزینه‌های ناشی از اصلاح این تعرفه‌ها به بخش صنعت سرازیر شود. هزینه‌ها در بخش صنعت به شدت بالاست و درآمدها بسیار پایین.

● پیشنهاد نصب نیروگاه‌های خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی در شهرک‌های صنعتی

وی می‌افزاید: یکی از پیشنهادات برای بهبود وضعیت موجود، نصب نیروگاه‌های خورشیدی کوچک ۱۰۰ مگاواتی در شهرک‌های صنعتی است و برای کاهش خاموشی بخش صنعت، شاید بتوان از سرمایه‌گذاری صنعتگران در این زمینه استفاده کرد. زمان خاموشی کنونی واحدها، از نظر نیروی خورشیدی، بهترین زمان برای تولید به شمار می‌رود.

معاون تحقیقات و برنامه‌ریزی شرکت برق منطقه‌ای خراسان در پاسخ به این سوال که چرا بار اصلی خاموشی‌ها بر دوش بخش صنعت است، می‌گوید: مسوولان شرکت برق خراسان به خاموشی بخش صنعت راضی نیستند و معتقدند که بخش خانگی هم باید خاموش شود؛ اما این موضوعی است که از مرکز به ما ابلاغ می‌شود.

یادداشت

تحلیلی از وضعیت امنیت اقتصادی در آغاز کار دولت سیزدهم

ناصر صادقی
سرپرست دفتر مسئولیت‌های اجتماعی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

توجه به دانش و توانمندی های مدیریتی بخش غیردولتی، برای مقابله با اثرات مخرب رکود و رفع مزاحمت تحریم های اقتصادی علیه کشـــورمان، موضوعی مهم است. در شرایط حاضر تشخیص درست مشکلات و تشریح آنها و سپس تحلیل اندیشمندانه و بدون رودربایستی از وضعیت موجود، و به دنبال آن طراحی و برنامه ریزی عالمانه و دلسوزانه برای افزودن بر توان تحمل سختی ها و کاستن از نگرانی هایی که برای آتیه کشـــور و نســـل های عزیز بعدی وجود دارد، امری واجب و مسؤولیتی خطیر برای کارشناسان و مدیران و مسؤولانی است که می خواهند در دولت جدید زمام امور را به دست گیرند.

مدیران کشور نباید فارغ از دغدغه هایی که ذکر آن به میان آمد، تنها به حضور فیزیکی خویش درجلسات اکتفاء کنند و بدون پرداختن به مســـائل حیاتی و بدون توجه به وظایفی که بـــرای خدمت به مردم برعهده دارند، از اتخاذ تصمیمات سرنوشت ساز و ایجاد ضمانت برای اجرای آن تصمیمات غفلت ورزند که صلاح دنیا و سعادت آخرت آنان در گروی درستی همین تصمیمات و صداقت و شـــهامت در به اجرا درآوردن بموقع و بدون تبعیض آن است.

● ضرورت تحلیل وضع موجود

داشـــتن تحلیل درســـت از وضعیت موجود، پیش درآمد پرداختن جدی به مساله، تصمیم گیری و برنامه ریزی برای عبور از بحران اقتصادی حاضر اســـت. اگر حتی نه در سطح ملی و در کل کشـــور، بلکه حداقل در پهنه استان خراسان رضوی چنین برنامه ریزی بصورتی مستقل و در شأن استان که شایســـته ی اســـتعدادهای بالقوه و بالفعل این بخش از کشورمان است صورت پذیرد، یقیناً شاهد موفقیت در مهار بحران ها خواهیم بود.

مطالب زیر تحلیلی خلاصه شده از بررسی های اجتماعی دوران حاضر است که انطباق آن با وضعیت موجود کشور، امری قابل قبول به نظر می رســـد. چه بسا تعمق در جزئیات این تحلیل، و بسط و گسترش مفاهیم و سایر پدیده های مرتبط با آن، سبب شود مدیران و کارشناسان محترم در استان خراسان رضوی با واقعیات ملموسی که شاید از دیدگاه های محافظه کارانه و سیاســـت گریزانه ایشان پنهان مانده باشد، بصورتی جدی تر درگیر شوند و با قبول ضرورت برنامه ریزی بر اساس برداشت های ارزشمندی که می توانند از اینگونه تحلیل ها داشته باشند، نقشی بسیار مفیدتر و اثرگذارتر از دیگران در راه ساختن ایرانی آباد و دور از خرابی ها و نگرانی ها ایفا نمایند.

● وضعیت موجود صحنه بین الملل

در دنیای پیشرفته کنونی، که هریک از بازیگران صحنه بین الملل مســـتقلاً و یا با وابستگی به قدرت های بزرگ منطقه ای و فرا منطقه ای امنیت و حفاظت از منافع خود را به طرق گوناگون دنبال می کنند، اکثر کشورهای جهان سوم ضمن گرفتار شدن در رقابت های داخلی و منطقه ای ابرقدرت ها، در مقایسه با همتایان غربی خویش با محیط امنیتی خارجی ناپایدار نیز مواجه شـــده اند. این کشورها که به لحاظ منابع داخلی فقیر و غالباً دارای مســـاحت های کم هستند، قدرت فیزیکـــی لازم را برای تحول وضع خویش یا حفاظت از خود در برابر شرایط خارجی ندارند.

در این کشـــورها که به دلیل عقب افتادگی یا اقتصاد تک محصولی ضعف بیرونی شدت یافته است، وابستگی روز افزون آنها به سیستم اقتصاد بین المللی مانع استفاده از فرصت های بدست آمده برای رشد مستقل آنها گردیده و به همین دلیل سطح زندگی مردم این کشورها روز بروز پایین تر آمده است.

انقلاب اسلامی ایران که در مقایسه با سایر انقلاب ها در آن همبستگی بیشتری بین مردم نمایان شد، اولین انقلابی بود که مدیون ایدئولوژی های اروپائی نبود و توانست بدون حمایت قدرت های بزرگ به حیات سیاسی خود ادامه دهد. در جنبش انقلابی ایران که دارای بنیادهای مذهبی بود و توسط روحانیون رهبری می شد، حزب حاکم یا پیشتازی که به هدایت توده ها بپردازد وجود نداشت و درنتیجه برای اولین بار در تاریخ انقلاب های مدرن، رهبری انقلاب توانست به اقتدار و حاکمیت کامل و همه جانبه دست یابد.

● امنیت اجتماعی

امنیت که نیاز بنیادین و هدف اولیه و اساســـی برای تک تک انسان ها در جامعه و برای دولت ها در عرصه بین المللی است، در تعریف کلان، نوعی اطمینان و احساس ایمن بودن از خطرات و تهدیدات عینی و ادراکی است. تهدید نیز مترادف با امکان ایجادِ صدمه یا ضرر به فرد یا چیز دیگر است. یک جامعه زمانی از امنیت اجتماعی برخوردار است که هویت آن مورد تهدید واقع نشـــود و منظور از تهدیدِ هویت جامعه، تهدیدی است که نظم و بقای جامعه را دچار مشکل می سازد. بنابراین امنیتِ اجتماعی نسبت نزدیکی با مفاهیم نظم اجتماعی، هویت اجتماعی، همبستگی اجتماعی و اعتماد اجتماعی دارد. با این نـــگاه، منظور از امنیت اجتماعی تداوم پایدارِ هویت، منافع و منزلتِ گروه های اجتماعی و راهکارهای حل کشمکش های اجتماعیِ موجود در چارچوب فرهنگ جامعه است و در این میان مرجعِ امنیت، گروه های اجتماعی هستند نه دولت.

برقراری امنیت اجتماعـــی وظیفه حکومت در حفاظت از شـــهروندان، سازمان ها و نهادها علیه تهدیدات است تا روالِ بهینه فعالیت و مصونیتِ اجتماعی شان تضمین شود.

جرایم ســـازمان یافته، بیماری های شایع، اتفاقات جدی مانند سیل و زلزله، مصایب زیست محیطی و توقف خدمات اجتماعی و رفاهی که باعث اختلال در نظم و آرامش عمومی می شود، از جمله مســـائلی است که دولت ها همواره با آن مواجه هستند.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت

سازگاری با خشکسالی و تغییر اقلیم

ادامه از صفحه اول

بنابراین هر قدر مقدار این گازها در جو زمین بیشتر شوند، گرمای بیشتری باقی خواهد ماند و زمین گرم‌تر خواهد شد. با چنین فرایندی دمای میانگین زمین حدود یک درجه در یک قرن اخیر افزایش یافته است. یک درجه در میانگین دما، مقدار زیادی است و با تغییرات روزانه دما در نقاط مختلف زمین بسیار متفاوت است. تمام تغییرات اقلیمی که در کره زمین رخ داده و همچنان در حال پیشرفت است، ناشی از همین افزایش دماست. افزایش بیشتر دمای زمین باعث می‌شود دمای آب اقیانوسها افزایش یابد و یخهای مناطق قطبی نیز ذوب شوند. وقتی دمای سطح آب‌ها افزایش می‌یابد، چرخه آب در طبیعت دگرگون می‌شود. این دگرگونی باعث تغییرات بسیار شدیدی در وضعیت آب و هوای همه مناطق بر روی کره زمین می‌شود. چنین تغییراتی باعث می‌شود الگوی بارندگی در همه جای دنیا تغییر کند و شدت و مدت و تعداد طوفان‌ها افزایش یابد. به عبارتی تغییرات اقلیمی کره زمین که ناشی از افزایش دمای متوسط آن است، باعث می‌شود هم تعداد و تکرار خشکسالی‌ها افزایش یابد و هم تعداد و تکرار سیل‌ها بیشتر شود؛ زیرا الگوی بارش تغییر می‌کند. کما اینکه در طی همین دو سال گذشته شاهد بوده‌ایم که هم سیل‌های گسترده و شدید در کشور جاری شده‌اند و هم امسال در حال تجربه یکی از شدیدترین خشکسالی‌های قرن حاضر هستیم.

وقتی الگوی بارش بر روی زمین تغییر می‌کند، یعنی میزان بارندگی و محل بارش با آنچه قبلا بوده متفاوت می‌شود. بدین معنی که در مناطق پرباران ممکن است بارش‌ها کم شوند و در جاهایی کم باران بارندگی افزایش یابد. البته این امکان هم هست که مناطق کم‌باران خشک‌تر و پرباران مرطوب‌تر شوند.

دانشمندان اقلیم‌شناس مدام در حال مطالعه و مدل‌سازی شرایط اقلیمی کره زمین هستند. با این مدل‌ها تغییرات در وضعیت بارش و دمای مناطق مختلف کره زمین شبیه‌سازی می‌شود؛ اما متاسفانه همه مدل‌ها نتیجه یکسانی نداده‌اند تا بتوان دقیقا گفت چه مناطقی در آینده شاهد خشکسالی‌های بیشتر خواهند بود و در چه محدوده‌هایی افزایش بارندگی خواهیم داشت. اگرچه می‌توان با مقایسه نتایج همین مدل‌های متعدد احتمال بیشتر و کمتر شدن بارش در مناطق مختلف را به دست آورد. با این حساب هیچ کس بر روی کره زمین از عواقب گرم شدن این سیاره و تغییرات اقلیمی در امان نیست. چنین است که برای کم کردن خسارت‌های ناشی از این پدیده خطرناکی که در حال وقوع هست، باید تک تک افراد جامعه همکاری کنند. زیرا همه افراد در مصرف انرژی‌های فسیلی نقش دارند و همه افراد در مصرف گوشت و شیری که از دام‌ها تولید می‌شوند و این حیوانات گاز متان تولید می‌کنند، نقش دارند.

به گمانم با آنچه در پاراگراف فیل گفتم به خوبی تکلیف هر فرد واضح است و آن مصرف کمتر است. به عبارتی اگر می‌خواهیم گرم شدن زمین را کنترل کنیم و اثرات مخرب تغییر اقلیم را کاهش دهیم، باید از مصرف خود بکاهیم؛ زیرا هرچه مصرف می‌کنیم به وسیله انرژی تولید می‌شود و هر قدر که انرژی بیشتر مصرف شود، گاز گلخانه‌ای بیشتر وارد جو می شود و به تبع آن افزایش دما و تشدید تغییر اقلیم و مصیبت‌های ناشی از آن را خواهیم داشت. مساله بعدی در مناطق ما که دچار کم‌آبی شدید هم هستیم، خشکسالی‌هایی است که در نتیجه تغییر اقلیم بر تکرار و شدت آنها افزوده خواهد شد. بنابراین باید شدیدا مراقب مصرف اب باشیم و صرفه جویانه از آن استفاده کنیم.

من در سال‌های قبل می‌گفتم باید باور کنیم در کویر زندگی می‌کنیم. اکنون می‌گویم باید باور کنیم در کویری زندگی می‌کنیم که هر سال گرم‌تر و خشک‌تر می‌شود. این باور باید ما را به سمت برنامه‌ریزی‌های سازگار شدن با چنین شرایطی پیش ببرد. در این شرایط کم آبی، اگر تغییر اقلیم سرزمین ما را خشک‌تر و گرم‌تر کند و ما نتوانیم به موقع خود را با این تغییرات سازگار کنیم، پر واضح است که خطر خشکی، بی آبی و گرمایش، تهدیدی جدی برای حیات‌مان خواهد بود.

خبر

کاهش چشمگیر آورد آب در هریرود

دنیای اقتصاد- مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی گفت: در ۸۵ سال گذشته در هریرود، کمترین آورد آب، ۱۶میلیون مترمکعب بوده و امسال به ۴,۲میلیون مترمکعب رسیده است. همه تلاش ما این است که اجازه ندهیم تنش آبی شکل بگیرد.

محمد علایی به اجرای سند سازگاری با کم آبی در خراسان رضوی اشاره و ابراز کرد: ما سه سال تلاش کرده‌ایم تا سند سازگاری برای دشت تهیه و در آن اشاره شده برای هر یک از دشت‌ها چه اقداماتی از سوی هر دستگاه نیازمند است.

وی با بیان اینکه تغییر الگوی کشت باید از سوی کشاورز صورت گیرد و خود کشاورز باید آن را تعیین کند، افزود: در شهرستان مه‌ولات چند کشاورز ورود کرده‌اند و تغییر الگوی کشت را خود به خوبی انجام داده‌اند. مشارکت انجمن‌ها و گروه‌های فعال در این حوزه نیز بسیار موثر بوده است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی اظهار کرد: باور داریم که مشکلات باید با نگاه اجتماعی حل شود. درباره تنشی که امسال ایجاد شده، جلسات بسیاری با تشکل‌های کشاورزی داشته‌ایم. مشکل آب بحث قانون نیست بلکه ارتباط اجتماعی است.

وی با بیان اینکه میزان کسری مخزن امسال بیشتر خواهد شد، گفت: نمی‌توانیم به کشاورز بگوییم برداشت آب نداشته باشد؛ اما در هنگام خشکسالی نقش بیمه مهم است؛ بیمه کشاورزی امروز کجاست؟ بسیاری از فعالان این حوزه نمی‌توانند محصولاتشان را بیمه کنند.

علایی از اتاق بازرگانی مشهد خواست برنامه سازگاری با کم آبی را به نقد بکشد و عنوان کرد: همه باید فکری به حال کشت پاییزه بکنیم. ترسالی‌ها کم و خشکسالی‌ها زیاد است؛ در سال ۱۴۰۲ مشکلات زیادی در حوزه آب مشهد خواهیم داشت و باید از هم‌اکنون فکری به حال آن کنیم.

روش‌های نوین آبیاری، کاهش ۱۴درصدی مصرف آب در کشاورزی خراسان رضوی را به دنبال داشته است

برگه برنده «آبیاری نوین» در خشکسالی

دنیای اقتصاد، انسیه سروش- در ۳۱ سال گذشته از آغاز اجرای طرح آبیاری نوین با نام «آبیاری تحت فشار» در کشور، تنها ۴۰درصد اراضی زراعی و باغی خراسان رضوی که قابلیت اجرای این طرح را داشته‌اند، به سیستم تحت فشار مجهز شده‌اند. کارشناسان کشاورزی علت اصلی کند بودن اجرای این طرح در مزارع را «خرده مالکی»، «تنظیم نشدن مدارهای آبی»، «محدودیت‌های اعتباری دولت» و «علاقه‌مندی کشاورزان به روش‌های سنتی» می‌دانند.

اثربخشی کاربرد روش‌های نوین آبیاری در سطح مزارع و باغات خراسان رضوی مشتمل بر کاهش ۱۴درصدی حجم آب مصرفی و افزایش ۳۴درصدی بهره‌وری آب بوده است

بیش از ۸۰درصد از منابع آبی قابل استحصال ایران، در بخش کشاورزی به مصرف می‌رسد و تنها ۱۵درصد آن در بخش‌های صنعت و شرب صرف می‌شود که آن هم قابل بازگشت است. از سوی دیگر، میزان راندمان و بازدهی آب مصرفی در بخش کشاورزی بسیار پایین بوده و فقط یک سوم آن به مصرف نهایی رسیده و مابقی به‌دلیل روش‌های ناکارآمد آبیاری به‌هدر می‌رود. راهکار استفاده بهینه از آب در بخش کشاورزی، استفاده از آبیاری مدرن است و همان‌طور که وزارت جهاد کشاورزی در برنامه ششم توسعه به آن اشاره می‌کند «باید اراضی آبی کشاورزی به سمت آبیاری مدرن برود».

آبیاری‌های نوین به شکل تحت فشار و به دو شکل کلی آبیاری قطره‌ای و بارانی انجام می‌شود. راندمان آبیاری بارانی تا ۷۰درصد و آبیاری قطره‌ای تا ۹۵درصد است؛ یعنی در سیستم آبیاری بارانی تا ۳۰درصد و در آبیاری قطره‌ای تا ۵درصد آب تلف می‌شود؛ در حالی‌که در آبیاری مزارع به روش سطحی حتی با انجام هزینه‌های گزاف و تسطیح اراضی راندمان آبیاری از ۵۰درصد تجاوز نمی‌کند و در وضعیت سنتی که اکثر اراضی کشور ما به همین ترتیب آبیاری می‌شوند، این میزان حتی کمتر از ۳۵درصد است. این بدین معنی است که اگر از روش‌های آبیاری بارانی و قطره‌ای استفاده نکنیم، ۶۵درصد آب مزارع از بین می‌رود و با احتساب آب تلف شده در کانال‌های انتقال، میزان تلفات از میزان ۷۵درصد نیز تجاوز می‌کند.

● تجهیز ۱۸۲هزار هکتار از اراضی خراسان رضوی به شیوه‌های آبیاری نوین

طرح آبیاری نوین با نام «آبیاری تحت فشار» از سال ۱۳۶۹ در کشور آغاز شده و به گفته محمدرضا اورانی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، در حال حاضر بالغ بر ۱۸۲هزار هکتار از اراضی این استان به این روش مجهز شده است. او می‌گوید: خراسان رضوی دارای حدود ۷۵۰هزار هکتار اراضی آبی زراعی و باغی است که با توجه به وضعیت مالکیت این اراضی، حدود ۴۵۰هزار هکتار استعداد اجرای سامانه‌های نوین آبیاری را دارد و در حال حاضر ۴۰درصد از این مقدار، به سیستم آبیاری تحت فشار مجهز شده است.

اورانی مهم‌ترین مانع برای تجهیز سریع مزارع خراسان رضوی به این سیستم را وضعیت خرده مالکی شدید می‌داند و ادامه می‌دهد: کیفیت پایین آب‌های استان به ویژه در مناطق جنوبی آن مانع دیگری است که در این مسیر وجود دارد. وی درباره استقبال کشاورزان و باغداران از روش‌های آبیاری نوین اظهار می‌کند: با توجه به نقش سامانه‌های نوین در افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع آبی، کشاورزان و باغداران به استفاده از این روش‌ها تمایل دارند؛ اما متاسفانه خرده مالکی و تنظیم نشدن مدارهای آبی، مانع اجرای این طرح‌ها شده است. با توجه به اهمیت موضوع آب و استفاده بهینه از منابع آبی در امنیت غذایی، همه ساله اعتبارات بلاعوض برای اجرای این طرح‌ها از طرف دولت تامین می‌شود و با سهمی که از طرف متقاضیان پرداخت می‌شود، اجرای این طرح‌ها به‌طور مشارکتی در سطح استان انجام می‌شود. رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی مهم‌ترین راهکار برای افزایش سطح استفاده از سیستم آبیاری نوین و قطره‌ای را حمایت از بهره‌برداران در اجرای این روش‌ها، آسان شدن مسیر استفاده از تسهیلات موجود، آموزش بهره‌برداران و ارائه نمونه‌های موفق به ویژه در ماه‌های کم آب سال می‌داند.

■ اورانی: اراضی آبی زراعی و باغی است که با توجه به وضعیت مالکیت این اراضی، حدود ۴۵۰هزار هکتار استعداد اجرای سامانه‌های نوین آبیاری را دارد و در حال حاضر ۴۰درصد از این مقدار، به سیستم آبیاری تحت فشار مجهز شده است

● کاهش ۱۴درصدی مصرف و افزایش ۳۴درصدی بهره‌وری آب

طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸، اندازه‌گیری‌های میدانی مقدار آب مصرفی در ۳۵۰ مزرعه و باغ برای ۱۳ محصول عمده زراعی و باغی خراسان رضوی (شامل گندم، پنبه، چغندرقند، یونجه، گوجه‌فرنگی، سیب‌زمینی، ذرت علوفه‌ای، هندوانه، کلزا، پسته، زعفران، سیب، انگور) انجام شد. نتایج نشان داد که میانگین آب مصرفی در روش‌های آبیاری سطحی و سنتی در این محصولات ۷۳۲۰ مترمکعب در هکتار با بهره‌وری آب ۱,۴۲ کیلوگرم بر مترمکعب و در روش‌های نوین آبیاری ۶۳۳۰ مترمکعب در هکتار با بهره‌وری آب ۱,۹ کیلوگرم بر مترمکعب است. به عبارت دیگر، اثربخشی کاربرد روش‌های نوین آبیاری در سطح مزارع و باغات خراسان رضوی مشتمل بر کاهش ۱۴درصدی حجم آب مصرفی و افزایش ۳۴درصدی بهره‌وری آب بوده است.

به اعتقاد سید ابوالقاسم حقایقی‌مقدم، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی میزان استقبال کشاورزان در سال‌های اول شروع طرح آبیاری تحت فشار، به دلیل نداشتن شناخت از مزایای این سامانه‌ها و همچنین ناموفق بودن برخی از پروژه‌ها، مطلوب نبود. او بیان می‌کند: با انجام اقدامات ترویجی مانند اجرای مزارع و باغات الگویی، دوره‌ها و جشنواره‌های ترویجی، به مرور زمان بهره‌برداران با قابلیت‌های مناسب این روش‌ها آشنا شدند و امروز اثربخشی و کارکرد مطلوب این سامانه‌ها به ویژه در شرایط خشکسالی مانند سال جاری چنان مشهود است که بسیاری از کشاورزان متقاضی طراحی و اجرای این سامانه‌ها در اراضی خود هستند.

حقایقی‌مقدم تاکید می‌کند: خوشبختانه به لحاظ فنی، طراحی و اجرای این سامانه‌ها مشکلی وجود ندارد. بیش از ۹۰درصد لوله‌ها، لوازم، اتصالات و تجهیزات موردنیاز برای اجرای سامانه‌ها در کشور تولید می‌شود. همچنین مهندسان مشاور طراح و پیمانکاران مجری این سامانه‌ها با داشتن بیش از ۳۰ سال تجربه بومی در کشور، از توان لازم برای اجرای طرح‌های بزرگ برخوردارند.

● محدودیت‌های اعتباری دولت مانع اجرای کامل طرح است

کارشناسان کشاورزی مهم‌ترین مشکلات در اجرای کامل طرح آبیاری تحت فشار را محدودیت‌های اعتباری دولت، برخی قوانین و دستورالعمل‌ها و برخی محدودیت‌های فنی می‌دانند و معتقدند در توسعه سامانه‌های نوین آبیاری برای دستیابی به اهداف طرح و اثربخشی مطلوب در ارتقاء بهره‌وری آب لازم است به این موضوعات توجه شود: عمر مفید سامانه‌های نوین آبیاری، گرایش و حمایت بیشتر از روش‌های آبیاری زیرسطحی به منظور حذف تلفات تبخیر و دستیابی به حداکثر بهره‌وری، دخالت نظرات و ملاحظات بهره‌بردار در طراحی و اجرای سامانه‌ها، لحاظ موضوع آیش در طراحی سامانه‌ها، اختصاص درصدی از کمک بلاعوض به آموزش، حذف مجریان و طراحان ناکارآمد، استاندارد بودن تجهیزات آبیاری (کیفیت لوازم) و خدمات پس از فروش آنها.

● ۲۲درصد کم آبیاری ناخواسته در اراضی خراسان رضوی اتفاق می‌افتد

در خراسان رضوی میانگین نیاز خالص آبیاری محصولات کشاورزی (۴۶ محصول زراعی و ۳۶ محصول باغی) حدود ۵۰۰۰ مترمکعب در هکتار است و مقدار آب موردنیاز برای هر هکتار ۹۰۰۰ مترمکعب است که با توجه به اینکه آب تخصیصی به هر هکتار حدود ۷۰۰۰ مترمکعب در هکتار است، بنابراین حدود ۲۲درصد کم آبیاری ناخواسته در استان داریم. با این تفاسیر، اجرای سامانه‌های نوین آبیاری علاوه بر کاهش آب کاربردی در مزرعه، با جبران بخش زیادی از کم آبیاری موجب افزایش عملکرد محصولات می‌شود.

اثربخشی سامانه‌های نوین آبیاری در سطح مزارع و باغات شامل: افزایش راندمان آبیاری، کاهش تلفات و توزیع یکنواخت آب، حفاظت از منابع خاک با تعدیل مصرف نهاده‌های تولید نظیر سموم و کودهای شیمیایی، افزایش بهره‌وری مصرف کود نیتروژن و کاهش آلودگی زیست‌محیطی، ارتقا بهره‌وری آب کشاورزی، تأمین امنیت غذایی، تسکین مشکلات ناشی از بحران کم آبی، کاهش تبعات محیطی و اجتماعی خشکسالی‌ها، محرومیتزدایی و حمایت از اقشار مولد جامعه است.

● علت مخالفت برخی با روش‌های نوین آبیاری چیست؟

اجرای هر طرحی در بخش‌های مختلف، موافقان و مخالفانی دارد؛ این موضوع درباره طرح آبیاری تحت فشار هم صدق می‌کند.

عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی درباره مطالبی که در مخالفت با توسعه روش‌های نوین آبیاری گفته می‌شود، تصریح می‌کند: مشابه هر فناوری دیگری، تجربیات ناموفقی نیز در به‌کارگیری سامانه‌های نوین آبیاری وجود دارد. بررسی دلایل تجربیات ناموفق می‌تواند در تعیین مسیر مدیریت آب کشاورزی رهیافت‌های ارزشمندی داشته باشد. شواهد نشان از این دارد که در مواقعی که سامانه‌های نوین آبیاری با تلفات آب یا راندمان کم همراه هستند، مشکل بیش از آن که به دلیل ماهیت سامانه باشد، به دلیل بهره‌برداری غیراصولی از آنها است. ازاین‌رو، همسو با توسعه سامانه‌های نوین آبیاری، باید برای آموزش و نظارت بر بهره‌برداری از سامانه‌ها، تدبیر جدی اندیشیده شود.

■ در خراسان رضوی میانگین نیاز خالص آبیاری محصولات کشاورزی (۴۶ محصول زراعی و ۳۶ محصول باغی) حدود ۵۰۰۰ مترمکعب در هکتار است و مقدار آب موردنیاز برای هر هکتار ۹۰۰۰ مترمکعب است

حقایقی‌مقدم اضافه می‌کند: افزایش سطح زیر کشت به دلیل اجرای این سامانه‌ها، یکی دیگر از انتقادات است؛ اما در خراسان رضوی سطح زیر کشت نه تنها افزایش نیافته، بلکه در ۱۰ سال گذشته مرتب در حال کاهش است. افزایش سطح زیر کشت بایستی با تحویل حجمی آب و نظارت بر برداشت از منابع زیرزمینی کنترل شود. برنگشتن آب به منابع زیرزمینی یکی دیگر از انتقادات در اجرای این طرح است.

در طراحی سامانه‌های نوین آبیاری آبشویی املاح اضافی خاک با توجه به کیفیت آب و تحمل به شوری گیاه در نظر گرفته می‌شود؛ اما یکی از مزایای این سامانه‌ها کاهش تلفات عمقی آب در خاک است. نمی‌توان با صرف انرژی، آب را از اعماق زیاد به سطح زمین برای آبیاری استخراج کرد و آن‌گاه برای تغذیه سفره، به خارج شدن بخشی از آن از دسترس گیاه اجازه داد.

● علاقه‌مندی کشاورزان به روش‌های سنتی

علی‌اکبر پورسلطانی، کارشناس مسوول پروژه‌های آبیاری نوین سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی درباره مهم‌ترین موانع استفاده از روش‌های آبیاری نوین می‌گوید: کیفیت نامناسب و شوری آب و خاک، خرده مالکی شدید و پراکندگی قطعات زراعی و باغی هر کدام از مالکان، تفاوت در سطح دانش و اطلاعات کشاورزان برای ایجاد تفاهم در اجرای این طرح‌ها، مسن بودن تعدادی از کشاورزان و علاقه‌مندی آن‌ها به استفاده از روش‌های سنتی و تامین هزینه استخر ذخیره آب توسط کشاورز از موانع اجرای طرح‌های آبیاری نوین است. علاوه بر این، تحمیل هزینه خط انتقال برق سیستم به کشاورز و نبود تسهیلات بانکی با کارمزد مناسب در این زمینه از دیگر موانع به شمار می‌رود.

اما با همه کم و کاستی‌های اعتباری و تسهیلاتی در اجرای این طرح، اقداماتی هم از سوی دولت انجام می‌شود. به گفته پورسلطانی، دولت هر ساله به ازای هر واحد سطح برای روش‌های مختلف آبیاری تحت فشار و کم‌فشار مبلغ قابل توجهی را به صورت بلاعوض تامین می‌کند و مابقی هزینه طرح توسط کشاورز و از طریق خودیاری پرداخت می‌شود و میزان این کمک هرسال افزایش داشته است.

«آموزش کشاورزان و بازدید میدانی از طرح‌های موفق که البته در حال حاضر هم انجام می‌شود؛ اما نیاز به پیشرفت بیشتری دارد، می‌تواند به انجام این طرح کمک کند.» پورسلطانی با بیان این نکته، اظهار می‌کند: یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزان در اراضی خرده مالکی، فراهم کردن تسهیلات بانکی با کارمزد اندک یا قرض‌الحسنه برای احداث استخر ذخیره آب و تامین برق ایستگاه پمپاژ سیستم آبیاری و تثبیت قیمت‌ها در بازار از راهکارهای موثر در افزایش سطح استفاده از سیستم آبیاری نوین و قطره‌ای است.

● ضرورت حمایت از توسعه سامانه‌های نوین آبیاری

طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری به دلیل اینکه بیشترین اثربخشی را در افزایش بهره‌وری از منابع آب و خاک و تقویت امنیت غذایی کشور دارد، در سال‌های اخیر تا حدودی جهش داشته و حمایت‌هایی هم از اجرای این طرح در کشور انجام شده است؛ با این حال، با توجه به حجم بالای تلفات آب در بخش کشاورزی و پتانسیل زیادی که برای بهبود بهره‌وری آب در این بخش وجود دارد، ضروری است که توسعه سامانه‌های نوین آبیاری از حمایت بیشتری برخوردار شود و اجرای این طرح با سرعت بیشتری در دستورکار قرار گیرد؛ زیرا هرگونه کوتاهی در این زمینه موجب بروز مشکلات زیادی در تحقق اهداف اسناد بالادستی کشور خواهد شد و با توجه به خشکسالی‌های پیش رو، به بحران آبی در دشت‌ها بیشتر دامن خواهد زد.

یادداشت

قطعی بی‌برنامه برق و فرار سرمایه‌های خارجی

حسین امیررحیمی
مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی

سیاست‌گذاری شتاب‌زده و قطع برق با وجود هدررفت روزانه بیش از ۱۵درصد از برق تولیدی کشور در شبکه توزیع و عدم امکان توزیع هوشمند، آسیبی جدی به واحدهای فعال در ایران خواهد زد و از طرفی، به کاهش انباشت سرمایه به دلیل وقوع شرایط نااطمینانی مشهود در اقتصاد و همچنین عدم سرمایه‌گذاری جدید در کشور منجر خواهد شد. این در حالی است که در خراسان رضوی در سال‌های اخیر شاهد بهره‌برداری از حدود ۳۰ طرح سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۳۹۸ و همچنین شاهد افزایش حدود دو برابری این رقم به ۵۹ طرح در سال ۱۳۹۹ بوده‌ایم. علاوه بر آن، برنامه‌ریزی برای استقرار و جذب سرمایه خارجی برای ۱۰۰ طرح اقتصادی در سال ۱۴۰۰ از برنامه‌های کلان اقتصادی این استان است که قطعی بی‌برنامه در توزیع برق استان دست‌یابی به این هدف ارزشمند اقتصادی را با چالش ریسک امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت روبه‌رو خواهد کرد.

ضرر و زیان ناشی از قطعی برق در بخش‌های مختلفی نمود پیدا می‌کند؛ این بخش‌ها شامل: خسارت به مواد اولیه، خسارت به تأسیسات زیرساختی واحدهای تولیدی، کاهش درآمدهای ارزی حاصل از صادرات، ایجاد مشکل تأمین ارز و کاهش ارز تامین مواد اولیه کالاهای اساسی، افزایش قیمت ارز ناشی از کاهش عرضه، کاهش تولید محصولات واسطه‌ای و در نتیجه افزایش هزینه تمام‌شده تولید در سایر صنایع و در نهایت رشد قیمت کالاهای نهایی و به خطر افتادن امنیت شغلی کارگران و عدم تکافوی حقوق و مزایای دریافتی و ایجاد مشکلات بیمه‌ای است.

اما مهمترین مساله در این حوزه، عدم امکان برنامه‌ریزی تولید، ناتوانی در مدیریت عرضه محصول، کاهش امنیت عرضه محصول در بازارها و به تبع آن از دست رفتن بازاری است که شاید سال‌ها برای ایجاد آن تلاش مستمر صورت گرفته است. در خراسان رضوی بیش از ۶هزار واحد تولیدی متوسط و کوچک وجود دارد که اکثر این واحدها با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی واقعی و بدون حضور معنی‌دار دولت تاسیس شده‌اند. بنابراین به دو دلیل امنیت عرضه با تهدید جدی‌تر مواجه شده است؛ نخست حجم سرمایه اندک این بنگاه‌ها و قدرت مالی محدود صاحبان سهام امکان استفاده از برق جایگزین مثل ژنراتور یا موتورهای برق و... را کاهش می‌دهد و دوم، دشواری فعالیت در فضای به شدت رقابتی برای عرضه محصولات است که بعضا با استفاده از رانت در شرایط انحصاری متدوال است.

با توجه به اجتناب ناپذیر بودن قطع برق در کوتاه‌مدت باید برنامه‌ریزی به‌گونه‌ای باشد که به واحدهای صنعتی مطابق برنامه مشخص اطلاع‌رسانی شود تا از تحمیل ضرر و زیان بیشتر جلوگیری شود و همچنین این واحدها مشتریان موجود خود را بر اساس برنامه منظم ساماندهی کنند. با توجه به مصوبه هیات وزیران، شهرک‌ها و نواحی صنعتی از قطع برق مستثنی شده‌اند؛ در عین حال، باید این مجموعه‌ها بار مصرفی خود را مدیریت کنند. بنابراین، ایجاد امکان سوییچینگ ژنراتورهای موجود در اختیار بنگاه‌ها برای تامین بخشی از نیروی برق مورد نیاز در شرایط خاموشی شبکه (که در حال حاضر میسر نیست) از دیگر اقدامات کوتاه‌مدت می‌تواند قلمداد شود.

دولت باید در اعمال برنامه خاموشی بین صنایع مختلف با توجه به میزان تاثیرپذیری از قطع شدن برق تفکیک قائل شود؛ به عنوان مثال، نحوه اقدام بین صنایع غذایی و صنایع تولید مصالح ساختمانی مانند کاشی و سرامیک می‌تواند متفاوت باشد؛ اما در افق بلندمدت باید برنامه‌ریزی لازم برای ایجاد شرایط پایدار تامین برق انجام شود. سرمایه‌گذاری برای ساخت نیروگاه‌های جدید و جبران استهلاک نیروگاه‌های موجود در شبکه تولید، تامین زیرساخت‌های قانونی لازم برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش نیروگاهی با ایجاد مشوق‌های مالی و غیرمالی و برنامه‌ریزی لازم برای کاهش هدررفت برق در فرایند و شبکه توزیع برق از جمله سیاست‌ها و اقدامات لازم برای تامین شرایط پایدار برق است.

بنا به تشخیص شورای عالی امنیت ملی به دلیل کمبود برق فعالیت شرکت‌های فولادی و سیمانی به‌صورت موقت متوقف شد؛ اگرچه مقامات مسوول اذعان کرده‌اند که با توجه به میزان پایداری شرایط تامین برق به تدریج محدودیت‌ها رفع خواهد شد. در خراسان رضوی واحدهای تولیدی بزرگ و با اهمیت در صنایع فولادی و سیمانی مستقرند که با توجه به این اظهارات امیدواریم در گردش مالی این واحدها که چند ۱۰هزار میلیارد تومان بیان می‌شود، مشکل عمده‌ای پیش نیاید؛ اما استمرار مشکلات ناشی از عدم تامین به موقع برق در اینگونه صنایع، احتمال تشدید نوسانات در قیمت مسکن را افزایش خواهد داد. از دیگر آثار اجرای این سیاست عدم امکان ایفای تعهدات مالی و بانکی از طرف این شرکت‌ها به دلیل وقوع عوامل جبری خارج از اختیار آنان است.

امید می‌رود با تامین شرایط پایدار در برق‌رسانی و رفع مشکلات موجود در کوتاه‌ترین زمان ممکن، حلقه‌های اولیه ایجاد مشکلات زنجیره‌ای قطع شود؛ اما اگر به هر دلیلی این مشکلات استمرار داشته باشد، به هر حال صنایع پایین‌دستی و تولیدکننده‌های کالاهای نهایی هم تحت تاثیر قرار خواهند گرفت و در بازار با افزایش محسوس قیمت کالاهای واسطه‌ای و نهایی مواجه خواهیم شد. این اثرات در اقتصاد زنجیره‌وار به بخش‌های مختلف منتقل می‌شود و همانطور که گفته شد ممکن است در صادرات کالاها و تامین ارز برای واردات هم با مشکل مواجه شویم.

کارشناسان از تعطیلی دفاتر مسافرتی و رکود گردشگری سلامت در ۱۷ ماه اخیر می گویند

نفس‌های کم‌رمق دفاتر گردشگری

دنیای اقتصاد، ناهید کاویانی- از آسیبی که کرونا به صنعت گردشگری ایران به ویژه خراسان رضوی به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری کشور وارد کرده، بارها نوشته‌ایم و از ضرر بزرگ هتلداران و دیگر مراکز اقامتی، مجتمع‌های آبی و تفریحی، رستوران‌ها، سوغات فروشان و بازارها و... گفته‌ایم؛ اما این بار می‌خواهیم از وضعیت دفاتر گردشگری و شرکت‌های مسافربری و راهنمایان گردشگری در سال گذشته و امسال بنویسیم.

از زمان شیوع کرونا تاکنون بیش از ۳۰درصد دفاتر خدمات مسافرتی به حالت تعلیق و تعطیل در آمده‌اند و دفاتر فعال هم به شدت با کاهش درآمد و افزایش هزینه مواجه هستند

از زمان شیوع کرونا، دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری مشهد و خراسان رضوی با مشکلات عدیده‌ای دست و پنجه نرم می‌کنند. به گفته محمدسعید ولی‌زاده رئیس اتحادیه دفاتر خدمات مسافرتی خراسان رضوی، از زمان شیوع کرونا تاکنون بیش از ۳۰درصد دفاتر خدمات مسافرتی به حالت تعلیق و تعطیل درآمده‌اند و دفاتر فعال هم به شدت با کاهش درآمد و افزایش هزینه مواجه هستند.

ولی‌زاده به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: کمتر از ۱۰درصد این دفاتر در سال جاری بازگشایی شده‌اند و این بازگشایی هم عملا جز افزایش هزینه چیزی دربرندارد. او معتقد است وضعیت دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری بسیار بدتر از سال گذشته و به مراتب دشوارتر از اواخر سال ۱۳۹۸ است؛ زیرا با اوج‌گیری موج‌های پی در پی کرونا، میزان تقاضای مردم برای سفر به شدت کاهش یافته و از اولویت‌های اصلی آنها خارج شده است.

«تقریبا بیش از ۵۰درصد نیروی فعال کار در دفاتر مسافرتی از گردونه فعالیت خارج شده‌اند و اکثر آنان در حال حاضر بیکارند.» رئیس اتحادیه دفاتر خدمات مسافرتی خراسان رضوی با بیان این نکته می‌گوید: دفاتر مسافرتی و تشکل‌های صنفی گردشگری مهم‌ترین بازوان صنعت گردشگری‌اند که در صورت فعال بودن می‌توانند بیشترین تاثیرات مثبت را در وضعیت روانی و اجتماعی جامعه بگذارند.

●تعطیلی ۷۰ دفتر خدمات مسافرتی و بیکاری ۱۸۰۰ نفر نیروی کار آنها در خراسان

در فروردین و اردیبهشت پارسال، واحدهای گردشگری تعطیل بودند و دفاتر خدمات مسافرتی هم چندان فعال نبودند؛ اما پس از اینکه مصوبه معاونت گردشگری، تمام مشاغل گردشگری را جز مشاغل ردیف یک لحاظ کرد، وضعیت تا حدودی رو به بهبود رفت. به گفته یوسف بیدخوری، معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی خراسان رضوی، از آغاز امسال تاکنون هیچ یک از دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری توسط این اداره تعطیل نشده‌اند؛ اما از تعداد ۴۷۰ شرکت و دفتر خدمات مسافرتی که زیر پوشش این ارگان هستند، ۷۰ دفتر تقاضای تعطیلی داشتند که کماکان هم تعطیلند

بیدخوری به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: مصوبه و بخشنامه‌ای به ما ابلاغ شده که براساس آن اگر هر یک از صاحبان واحدها و تاسیسات گردشگری بنا به دلایل مختلف تمایل به تعطیلی داشت، می‌تواند برای تعطیلی واحد خود اقدام کند و هیچ منعی در این زمینه وجود ندارد.

■ بیدخوری: سیستم بانکی امهال بدهی وام‌های کرونایی را با جریمه ۱۲درصدی مدنظر قرار داده؛ یعنی عملا صاحبان مراکز گردشگری برای این تسهیلات ۲۴درصد سود پرداخت می‌کنند. این در حالی است که مسوولان در رسانه‌ها اعلام کردند که این تسهیلات با بهره ۱۲درصدی در اختیار صنعت گردشگری قرار می‌گیرد

●هشدار درباره تعطیلی ۲۰ تا ۲۵درصدی دفاتر فعال

از همان پارسال که درباره حمایت‌های دولت از بخش گردشگری می‌پرسیدیم، کارشناسان و فعالان این بخش از سود ۱۲درصدی وام‌های کرونا گلایه داشتند. فرهاد دوایی، نایب رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی، جهانگردی و زیارتی خراسان رضوی در این‌باره می‌گوید: هر کس از وام دولتی استفاده کرده سریعا برای بازپرداخت آن اقدام کرده است؛ زیرا این وام صرفا دفاتر را بدهکارتر از قبل کرده است.

سیستم بانکی امهال بدهی وام‌های کرونایی را با جریمه ۱۲درصدی مدنظر قرار داده؛ یعنی عملا صاحبان مراکز گردشگری برای این تسهیلات ۲۴درصد سود پرداخت می‌کنند. این در حالی است که مسوولان در رسانه‌ها اعلام کردند که این تسهیلات با بهره ۱۲درصدی در اختیار صنعت گردشگری قرار می‌گیرد که این مساله به وضوح از سوی فعالان صنعت گردشگری تکذیب می‌شود. بسیاری از فعالان این حوزه با اخذ تسهیلات ۱۸درصدی از سیستم بانکی سعی در پرداخت هر چه سریعتر تسهیلات کرونایی صنعت گردشگری دارند. بنابراین سنگ‌اندازی‌های دولت بیشتر از حمایت‌هایش از صنعت گردشگری بوده است.

بیدخوری هم دراین‌باره می‌گوید: از ۱۳۰میلیارد تومان تسهیلات کرونایی که به خراسان رضوی تخصیص یافته بود، حدود ۱۰۲میلیارد تومان به فعالان حوزه گردشگری پرداخت شد. متاسفانه شکایت برخی از فعالان حوزه گردشگری مبنی بر اخذ جریمه ۱۲درصدی به دلیل دیرکرد در بازپرداخت تسهیلات صحت دارد. این مساله ناشی از کارشکنی نظام بانکی است که همکاری لازم را با صنعت گردشگری نداشته است.

فعالان حوزه گردشگری معتقدند اگر وضعیت به همین منوال پیش برود و تغییراتی در خصوص واکسیناسیون ایجاد نشود، قطعا شاهد افت ۲۰ تا ۲۵درصدی فعالیت این دفاتر در مهرماه خواهیم بود. صنعت گردشگری ارزآوری زیادی دارد و تقریبا بالغ بر یک‌میلیون و ۵۰۰هزار نفر به طور مستقیم و ۴ تا ۵میلیون نفر به طور غیر مستقیم در کشور ما در این حوزه فعالیت می‌کنند که بسیاری از آنان در شرایط فعلی بیکار شده‌اند.

●بسته‌های گردشگری سلامت دفاتر خدمات مسافرتی به صفر رسیده است

صنعت گردشگری در قیاس با دیگر صنایع بیشترین آسیب را از شیوع کرونا متحمل شده و وضعیت بسیاری از دفاتر مسافرتی و خدمات گردشگری بحرانی است؛ زیرا ظرفیت ورود زائر و گردشگر داخلی و خارجی به ۱۰درصد کاهش یافته است. دست‌اندرکاران بخش گردشگری می‌گویند به توریست سلامت به دلیل محدودیت‌های اعمال شده ویزا داده نمی‌شود و در نتیجه، تعداد بسته‌هایی که این دفاتر درباره گردشگری سلامت ارائه می‌کردند، به صفر رسیده است.

علی‌اکبر علیزاده قناد، رئیس کمیسیون گردشگری و خدمات اتاق بازرگانی خراسان رضوی تاکید می‌کند: هر چند میزان سفرها نسبت به پارسال ۵درصد افزایش یافته؛ اما وضعیت دفاتر مسافرتی و خدمات گردشگری نسبت به مدت مشابه تغییر چندانی نداشته است؛ زیرا هزینه این دفاتر ثابت بوده و عایدی آنها با افت ۶۰ تا ۷۰درصدی مواجه بوده است. وی در عین حال، از حمایت دولت کشورهای همسایه از صنعت گردشگری و فعالان این عرصه می‌گوید و تصریح می‌کند: ترکیه، ارمنستان و... هیچ محدودیتی برای گردشگران ندارند؛ البته ممکن است محدودیت‌هایی برای شهروندان خود داشته باشند. این کشورها تورهای واکسینه گردشگران راه‌اندازی کرده‌اند؛ ارمنستان با واکسینه کردن گردشگران، آنان را ملزم به ماندگاری چند روزه در کشورش کرده تا بدین طریق به صنعت گردشگری خود کمک کند.

دوایی هم با مقایسه وضعیت گردشگری ایران با کشورهای همسایه یادآور می‌شود: دیگر کشورها علاوه بر اینکه واکسیناسیون شهروندان خود را به اتمام رسانده‌اند، در شرایط فعلی برای واکسینه کردن توریست‌ها و گردشگران اقدام کرده‌اند. این مساله حاکی از آن است که این کشورها از پاندمی کرونا عبور کرده‌اند؛ اما کشور ما همچنان از موجی به موج دیگر گذر می‌کند. این مساله سبب شده است که گردشگری سلامت ما از رونق افتاده و دچار رکود شود.

●لزوم معافیت مالیاتی ۲ تا ۳ ساله حوزه گردشگری

رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی مشهد به عدم حمایت دولت یا حمایت ناکافی از فعالان گردشگری اشاره می‌کند و می‌گوید: سیاست‌گذاران باید برای واحدهای گردشگری ۲ تا ۳ سال معافیت مالیاتی در نظر بگیرند یا برای آنان وام‌هایی با بهره‌های پایین و قریب به صفر ارائه کنند؛ اما با وجود اینکه بسیاری از واحدها و مراکز گردشگری تعطیل بودند، سازمان امور مالیاتی، تامین اجتماعی، شرکت‌های آب، برق، گاز و... به دنبال مطالباتشان هستند. این در حالی است که بسیاری از این واحدها از پرداخت قبوض آب، برق و گازشان عاجزند. بنابراین، از دولت جدید تقاضا داریم برنامه‌ریزی کند که مراکز دولتی و بانک‌ها، وصول مطالبات خود از این واحدها را به دوره رونق این صنعت موکول کنند.

بیدخوری هم درباره اخذ مالیات از واحدهای بخش گردشگری می‌گوید: از آنجا که حسابرسی دفاتر مالیاتی سال گذشته مطرح است و واحدها و تاسیسات گردشگری در سال گذشته تعطیل بوده‌اند، اخذ مالیات از این واحدها نباید موضوعیت داشته باشد. لذا از مسوولان ذی‌ربط تقاضا داریم در این زمینه با واحدها و تاسیسات گردشگری نهایت همکاری را داشته باشند. هر چند که تاکنون در این رابطه قول‌های مساعدی داده شده؛ اما باید منتظر ماند که در آینده چه اتفاقی خواهد افتاد. وی می‌افزاید: در حال حاضر دستورالعملی کشوری مبنی بر عدم تعطیلی واحدهای گردشگری به دلیل بدهی قبوض آب، برق و گاز ابلاغ شده، لذا هیچ یک از شرکت‌های مذکور نباید برای قطع خدمات شهری تا پایان شهریور ماه اخطاریه صادر کنند. این مصوبه قانونی و لازم‌الاجراست. وی خاطرنشان می‌کند: تمدید فرصت استفاده از تسهیلات کرونایی تا پایان شهریور ماه و عدم تعطیلی تاسیسات گردشگری به دلیل بدهی قبوض آب، برق و گاز برای حمایت از صنعت گردشگری درنظر گرفته شده است.

■ علیزاده قناد: هر چند میزان سفرها نسبت به پارسال ۵درصد افزایش یافته؛ اما وضعیت دفاتر مسافرتی و خدمات گردشگری نسبت به مدت مشابه تغییر چندانی نداشته است؛ زیرا هزینه این دفاتر ثابت بوده و عایدی آنها با افت ۶۰ تا ۷۰درصدی مواجه بوده است

●مشکلات برقی تاسیسات گردشگری

قطعی برق همانطور که از ابتدای خردادماه بخش‌های صنعت و کشاورزی را گرفتار کرده، دامن بخش گردشگری و تاسیسات این حوزه را هم گرفته است.

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی می‌گوید: متاسفانه واحدهای گردشگری اخیرا با چالش قطعی برق مواجه هستند، هر چند که طی روزهای اخیر با سرد شدن هوا، شرکت برق همکاری لازم را با تاسیسات گردشگری داشته؛ اما بعضا ماموران شرکت برق به تاسیسات گردشگری مراجعه کرده و به آنان اخطارهایی درخصوص قطعی برق داده‌اند که این مساله نگرانی صاحبان تاسیسات گردشگری را در پی داشته است. متاسفانه در پی مصوبه اخیر کشوری مبنی بر قطعی برق صنایع که صنعت گردشگری را هم شامل می‌شده، نگرانی‌ها افزایش یافته است. ما به مسوولان شرکت برق اعلام کردیم براساس مصوبه کشوری واحدهای گردشگری نباید به دلیل بدهی قبوض برق تعطیل شوند. همچنین متذکر شدیم که کنترل حجم برق مصرفی این واحدها تا حدود زیادی از اختیار صاحبان تاسیسات گردشگری خارج است. لذا نباید در این حوزه فشاری به واحدها و تاسیسات گردشگری تحمیل شود.

بیدخوری اظهار می‌کند: میانگین ضریب اشغال هتل‌ها و مراکز گردشگری در سال گذشته به ۲۰ الی ۲۵ درصد می‌رسید اما از ابتدای سال جاری تاکنون درصد اشغال واحدها به ۵۰ درصد و حتی تا قبل از قرمز شدن شرایط به ۶۰ درصد هم رسیده است. این مساله حاکی از رونق نسبی واحدها و تاسیسات گردشگری بازگشایی شده بود؛ اما با توجه به قرمز شدن وضعیت مشهد، پیش‌بینی می‌شود باز هم شاهد افت درصد اشغال واحدها و تاسیسات گردشگری در سال جاری باشیم. وی ادامه می‌دهد: از زمانی که وضعیت مشهد نارنجی شد، وسایل نقلیه شخصی و سواری اجازه ورود به مشهد ندارند که کماکان این وضعیت پس از قرمز شدن ادامه دارد؛ اما همچنان پروازها، قطارها و اتوبوس‌ها با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و ظرفیت‌های ابلاغی می‌توانند به مقصد مشهد سفر کنند.

●دولت سیزدهم چه نسخه‌ای می‌پیچد؟

امروز می‌بینیم که اکثر کشورها در حال راه‌اندازی و تقویت صنعت گردشگری خود با رعایت پروتکل‌ها هستند؛ اما ایران با وجود تمامی ظرفیت‌هایش در این زمینه عقب مانده است. ایران می‌توانست با سرعت بخشی به روند واکسیناسیون، جذب گردشگر برای تزریق واکسن را در دستورکار قرار دهد و با ارزآوری خوب ناشی از این اتفاق، بخش زیادی از خسارت وارد شده به گردشگری سلامت خود را جبران کند.

کارشناسان و فعالان گردشگری امیدوارند دولت سیزدهم در همان ماه‌های ابتدایی کارش، با نگاهی ویژه به صنعت گردشگری، سعی در احیای این بخش داشته باشد؛ لازمه این موضوع، انتخاب وزیری متخصص برای وزارتخانه میراث فرهنگی و استفاده از کارشناسان زبده و باتجربه درکنار اندیشه‌های نو و جوان در بدنه این بخش است. باید منتظر باشیم و ببینیم دولت رئیسی چه تدبیری برای این حوزه خواهد اندیشید؛ گردشگری یا رونق می‌گیرد یا بیش از این سقوط می‌کند؟

یادداشت

الزامات جذب سرمایه‌گذاران خارجی در بخش گردشگری

ادامه از صفحه اول

همچنین پیشنهاد می‌شود مساعدت‌هایی در خصوص بخشودگی یا کاهش اخذ مالیات و عوارض حوزه سرمایه‌گذار خارجی نیز اعمال شود تا منجر به اجرای پروژه‌های مورد نیاز شود و پس از آن نیز با ملاحظه بیشتری به این امر و البته بر اساس قوانین کشور پرداخته شود. نکته قابل توجه دیگر آن است که یکی از دلایل عقب‌نشینی سرمایه‌گذار خارجی، قیمت بالای زمین در ایران و به ویژه در کلانشهری مانند مشهد است به‌طوری که گاهی بهای زمین مورد نظر برای سرمایه‌گذاری، از حجم کل سرمایه‌گذاری در پروژه بالاتر است مانند اراضی اطراف حرم مطهر رضوی، که این امر عملا بازگشت سرمایه در موعد مقرر را امکان ناپذیر کرده است. لذا بایستی اراضی ملی و یا اراضی دولتی غیرقابل فروش به سرمایه‌گذار خارجی واگذار شود تا آنان سرمایه‌گذاری لازم را انجام دهند اما تملک با ایران باشد؛ این نوع سرمایه‌گذاری به معنای مشارکت دوجانبه است که منافع هر دو طرف را دربردارد. برای جذب سرمایه‌گذار خارجی بایستی به این بخش توجه ویژه‌ای شود، لیکن ضرورت دارد آمادگی برای معرفی پیشنهادهای مناسب و جذاب برای علاقمندان خارجی به سرمایه‌گذاری در این بخش تدوین، تدقیق و آماده ارائه در اختیار متولیان باشد. در پایان باید گفت اگر بحث رفع موانع سرمایه‌گذاری توسط دولت در دستور کار قرارگیرد و دولت تضامین لازم را به سرمایه‌گذار خارجی ارائه کند؛ البته با رعایت مصلحت ملی و حفظ مالکیت اراضی ملی؛ می‌توان به جذب سرمایه‌گذار خارجی بیشتر امیدوار بود.

کشورهایی مانند عراق و افغانستان به دلیل مسائل سیاسی و ملاحظات خاص، تمایل چندانی به سرمایه‌گذاری کلان در حوزه گردشگری ندارند و اتباع این کشورها بیشتر به سرمایه‌گذاری در صنایع تولیدی ورود پیدا کرده‌اند؛ اما تمایل کشورهای قطر، عمان، آلمان، فرانسه، ترکیه، امارات، کویت به سرمایه‌گذاری در بخش خدمات گردشگری بیشتر بوده است. در حال حاضر نیز به دنبال انعقاد قرارداد ۲۵ ساله ایران و چین، متقاضیانی از این کشور در قالب شرکت‌های سرمایه‌گذاری، پیشنهاداتی برای ورود به بخش گردشگری ارائه کرده‌اند که البته ترجیح ما آن است که با دقت نظر و ملاحظات خاص از سرمایه‌گذاران خارجی استقبال شود و حوزه‌های بکر سرمایه‌گذاری به آنان معرفی شود. در حال حاضر پیشنهادات چینی‌ها در حال بررسی است تا علاوه بر آن چه خود به آن اظهار تمایل کرده‌اند، بسته‌های پیشنهادی به ایشان ارائه شود تا از یکسو فرصت درآمدزایی و بازگشت سرمایه منطقی برای آنان فراهم شود و از سوی دیگر خلاهای موجود در بخش گردشگری پر شود، نه آن که سرمایه‌گذاران به بخش‌های اشباع شده گردشگری ورود پیدا کنند که جز ورشکستگی برای ایشان یا بروز رقابت‌های منفی برای سرمایه‌گذاران داخلی، نتیجه‌ای به دنبال نداشته باشد. در واقع حوزه‌های سرگرمی- تفرجگاهی و توسعه زیرساخت‌های گردشگری به ویژه بخش حمل‌ونقل از زمینه‌های مناسب و بکر جهت جذب سرمایه‌گذاران خارجی محسوب می‌شوند.

سال ۱۳۹۸ اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی از کتابچه فرصت‌های سرمایه‌گذاری گردشگری استان که با همکاری و مشاوره شرکت‌های مشاور ذیل کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی رونمایی کرد که در آن پروژه‌های سرمایه‌گذاری این بخش در شهرستان‌های مختلف استان معرفی شده‌اند. این اولین گام در این حوزه است و گامی مثبت در این خصوص؛ لیکن به صورت تخصصی و به منظور ارائه به جامعه سرمایه‌گذار خارجی و خاص تدوین نشده است. انتظار این بود که پس از این شرایط، علاقمندان به سرمایه‌گذاری برای کسب مشاوره، به پارلمان بخش خصوصی و نیز متولی این صنعت مراجعه کنند و بر اساس توصیه‌ها، اقدام به سرمایه‌گذاری کنند که این امر تاکنون محقق نشده است و متقاضیان اغلب بر اساس سلیقه شخصی یا گاهی اطلاعات غیرمعتبر در این حوزه وارد می‌شوند. این امر ممکن است به دلیل کم‌اطلاعی یا بی‌اطلاعی مسوولان ارجاع‌دهنده سرمایه‌گذاران به متولیان گردشگری از این فرصت‌های پیشنهادی باشد. اگر بسته‌های مشخص سرمایه‌گذاری با طرح توجیهی دقیق و تضمینی با محاسبه دقیق دوره بازگشت سرمایه در حوزه گردشگری برای نقاط مختلف از پیش امکان‌سنجی شده برای استان تدوین شود، گام بسیار مهمی جهت معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری به سرمایه‌گذاران خارجی برداشته خواهد شد که متاسفانه تاکنون چنین مهمی محقق نشده است. در حال حاضر تنها کتابچه فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری تهیه شده که به صورت عام در اختیار عموم قرارداده نشده است.

سخنگوی انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی مشهد مطرح کرد

چالش کرونا برای راهنمایان گردشگری

سخنگوی انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی گفت: کاهش شدید تورهای مسافرتی، راهنمایان گردشگری را با چالش‌های بزرگی مواجه کرد.

به گزارش ایسنا، مجید فرقانی درباره تاثیر کرونا بر فعالیت راهنمایان گردشگری، اظهار کرد: با کاهش حجم تورها بیشتر راهنمایان گردشگری بیکار شدند و متاسفانه این عدم فعالیت موجب شد تا برخی از این افراد برخلاف میل باطنی به فعالیت‌های غیر مرتبط بپردازند و می‌توان گفت این یک ضربه اساسی بر بدنه صنعت گردشگری است.

وی ادامه داد: راهنمایان گردشگری دچار آسیب‌های بزرگی در حیطه کاری خود شده‌اند و فرصت شغلی که از ابتدا نیز به علت بیمه نشدن در وضعیت پایداری نبود را از دست دادند که البته تشکل‌های راهنمایان گردشگری به طور دقیق بر مشکلات آنها واقف هستند و امیدوارم در روزهای آینده این موارد و مسائل برای آن‌ها برطرف شود. سخنگوی انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی در مورد افزایش سفرها در نوروز و بهبود کسب‌وکار راهنمایان گردشگری عنوان کرد: امسال نسبت به سال گذشته اندکی در بخش سفرها رونق وجود داشت، اما در مجموع و نسبت به چندین سال گذشته می‌توان گفت که شاهد رونق در حوزه سفر و فعالیت راهنمایان گردشگری در تعطیلات نوروزی نبودیم. فرقانی اضافه کرد: چیزی حدود ۸۰ درصد تورهای مسافرتی برگزار شده در نوروز کنسل شدند و می‌توان نتیجه گرفت که در تعطیلات امسال نسبت به شرایط قبل از کرونا تعداد چشمگیری تور مسافرتی وجود نداشت که بتوان گفت فعالیت راهنمایان گردشگری رونقی داشته است.

وی در پاسخ به این سوال که راهنمایان گردشگری چه تسهیلاتی را مورد نیاز خود می‌بینند، افزود: با توجه به اینکه بیشتر راهنمایان به این کار به چشم شغل دوم نگاه می‌کنند ناراحتی زیادی را شامل حال خود نمی‌بینند؛ اما افرادی که این حرفه را به عنوان شغل اصلی خود دیدند چندان امیدوار به تغییر شرایط ساختاری کار نیستند. سخنگوی انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی تصریح کرد: علت این موضوع می‌تواند به نبود تشکیلاتی مربوط شود که این افراد را تحت پوشش بیمه قرار دهد و تسهیلاتی را پیگیری کند. جالب اینجاست که بانک‌ها نیز سرفصل‌هایی را برای تسهیلات راهنمایان گردشگری در نظر نگرفته و نمی‌گیرند.

فرقانی گفت: از آنجایی که راهنمایان گردشگری یکی از مهمترین قشرها در پیشبرد صنعت گردشگری محسوب می‌شوند و در شناساندن این صنعت به گردشگران داخلی و خارجی نقش مهمی ایفا می‌کنند بسیار مظلوم واقع شده‌اند، در همین راستا دولت و سازمان‌ها باید از آن‌ها به طور ویژه حمایت کنند.

فعالیت برخی از راهنمایان گردشگری در تورهای غیرمجاز به خاطر بیکاری

وی اضافه کرد: به عقیده من باید برای کار راهنمایان گردشگری نرخ‌نامه تعیین شود؛ گاهی مشاهده می‌شود نرخ‌هایی که این افراد در کار خود دارند مورد اعتراض دفاتر خدمات مسافرتی است، البته می‌توان گفت هم دفاتر در آن مورد حق دارند و هم راهنمایان، اما متاسفانه دلیل اصلی این است که هیچ برنامه منسجمی که راهنمایان بتوانند بر اساس آن با حمایت یک دستگاه دولتی کار خود را پیش برند وجود ندارد و اگر هم وجود داشته باشد تنها در حد حرف و شعار است.

سخنگوی انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی در پاسخ به این سوال که آیا راهنمایان گردشگری در دوران کم کاری یا بیکاری ناشی از کرونا به هدایت تورهای غیرمجاز روی آوردند؟، عنوان کرد: قاعدتا تعدادی از این افراد به این سمت‌ها کشیده می‌شوند و اجتناب‌ناپذیر است که در تور غیر مجاز فعالیت نداشته باشند. فرقانی ادامه داد: تورهای غیرمجاز از نظر اداره میراث فرهنگی تورهایی هستند که با آژانس‌های دارای مجوز از میراث فرهنگی فعالیت نمی‌کنند، به عنوان مثال می‌توان به گروه‌های اینستاگرامی و تلگرامی اشاره کرد که خارج از حیطه آژانس‌های مسافرتی بدون مجوز در حال فعالیت هستند.

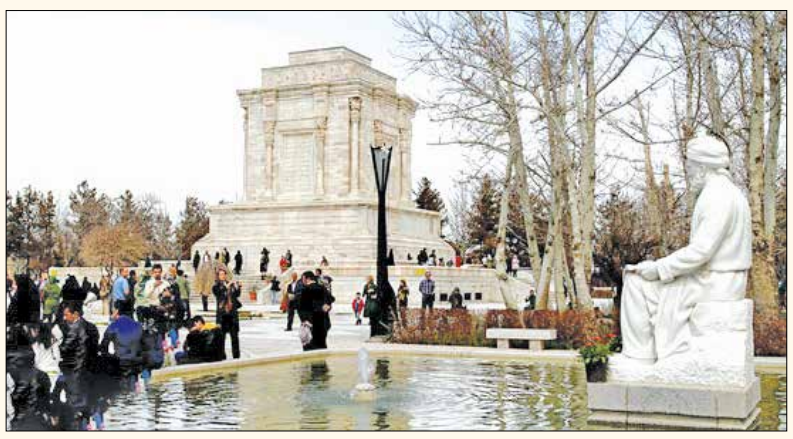

خبر

با فراخوان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد صورت گرفت:

مشارکت مردم و فعالان اقتصادی خراسانی برای کمک به سیستان و بلوچستان

به دنبال اوج‌گیری شیوع بیماری کرونا در استان سیستان و بلوچستان، جمعی از فعالان اقتصادی و خیران استان، به فراخوان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی پاسخ گفته و با اهدای کمک‌های نقدی و غیرنقدی، در تامین بخشی از نیازهای هم‌وطنان سیستانی به اقلام پزشکی و درمانی مشارکت نمودند.

ناصر صادقی، سرپرست دفتر مسوولیت‌های اجتماعی اتاق مشهد در همین رابطه گفت: در قالب فراخوانی که از مجاری مختلف صورت گرفت، تا امروز حدود ۳۰۰ میلیون تومان وجه نقد به حساب جامعه یاوری (موسسه خیریه وابسته به اتاق بازرگانی مشهد) برای کمک به سیستان و بلوچستان واریز شده و دو محموله شامل مواد غذایی، ماسک و سایر اقلام ضروری بهداشتی نیز جمع آوری گردیده که در حال ارسال به این استان است.

وی ادامه داد: با مشارکت اتاق زاهدان، خیران محلی و سیستم درمانی استان سیستان و بلوچستان، عمده‌ترین نیازهای بخش درمان این خطه شناسایی شده و مقرر است تا کمک‌های نقدی جمع‌آوری شده در راستای تامین این نیازها، صرف شود.

صادقی یادآور شد: به دلیل وابستگی جامعه نیکوکاری یاوری خراسان به اتاق مشهد قرار شد تا کمک‌های مالی با تمرکز در حساب ویژه آن خیریه جمع‌آوری شود و کمک‌های کالایی و ملزومات بهداشتی نیز مستقیماً به ساختمان اتاق مشهد حمل و تحویل داده شود تا پس از بسته‌بندی و آماده‌سازی، جهت توزیع در شهرستان‌های محروم و نواحی روستایی، به استان سیستان و بلوچستان ارسال شود.

همچنین یکی از پزشکان محترم نیز در پاسخ به فراخوان اتاق مشهد، پرداخت حق ویزیت برای تعداد ۲۰۰۰ مراجعه بیماران استان سیستان و بلوچستان به پزشکان، از طریق سیستم مجازی درمان از راه دور را تقبل نموده است.

وی یادآور شد: فعالان اقتصادی عزیز و خیران محترم می‌توانند در صورت تمایل می توانند کمک‌های نقدی خود را به حساب جامعه یاوری اتاق بازرگانی خراسان رضوی به شماره کارت ۵۸۵۹۸۳۷۰۰۰۰۰۳۶۴۶ نزد بانک تجارت واریز کنند تا با نظارت مستقیم اتاق برای تهیه نیازمندی‌های مردم عزیز سیستان و بلوچستان صرف شود.

تعاملات تجاری با افغانستان جنگ‌زده چگونه ادامه می‌یابد؟

آینده مراوده با همسایه شرقی

ادامه از صفحه اول

ضرورت بهبود تراز تجاری دو کشور

نکته دیگر در زمینه مراودات اقتصادی دو کشور، بحث متعادل‌تر شدن تراز تجاری است؛ مساله‌ای که دولت و بخش خصوصی افغانستان در سال‌های اخیر بارها آن را خواستار شده‌اند و باید ببینیم با توجه به وضعیت کنونی افغانستان چگونه می‌توان این تراز را تا حدودی متعادل کرد تا مراودات یک طرفه نباشد.

نبی زاده، رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان (شعبه خراسان رضوی) درباره ضرورت ایجاد تراز تجاری مثبت با افغانستان می‌گوید: غالب محصولات صادراتی افغانستان، کشاورزی است؛ بر همین اساس از طریق اتاق بازرگانی و کنسول‌گری افغانستان در مشهد پیشنهاد دادیم تا افغانستان با ایجاد آزمایشگاه معتبر بین‌المللی، محصولات خود را برای سنجش استانداردها به ایران صادر کند.

با این اوصاف امید می‌رود با همکاری و همت تجار، وارداتمان از این کشور بیشتر شود. همچنین، به مقامات افغانستان توصیه شده کشت فراسرزمینی محصولاتی مانند چغندرقند، هندوانه و... در خاک این کشور انجام بگیرد و سپس محصولات تولیدی به کشورمان ارسال شود. این مباحث در استانداری خراسان رضوی نیز مطرح شده و پیگیر این مساله هستیم.

برقراری تعرفه تجارت ترجیحی برای برخی کالاهای افغانستانی

امیرفخریان هم درباره ایجاد توازن تجاری میان ایران و افغانستان معتقد است متعادل شدن تراز تجاری مستلزم افزایش صادرات از سوی افغانستان است، با این حال چالش اساسی در این حوزه این است که اکثر محصولات افغانستانی در کشورمان تولید می‌شود و به آن نیازی نداریم؛ اما در برخی از اقلام مانند کنجد با کشور افغانستان تعرفه تجارت ترجیحی به صورت یک طرفه برقرار کردیم. به بیان دیگر، ایران به صورت یک‌طرفه، تعرفه گمرکی اقلامی که مبدا آن افغانستان است، کاهش داده و تجار افغانستانی برای صادرات این محصول به کشور ما، نسبت به رقبایشان از مزیت برخوردارند. همچنین، ایران در حال حاضر بر محصولات افغانستان تمرکز بیشتری کرده و با توجه به ظرفیت‌های این کشور به دنبال افزایش واردات اقلام مورد نیاز خود هستیم.

رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت از ضعف در بسته‌بندی و فرآوری محصولات به عنوان یکی از چالش‌های افغانمستان در صادرات محصولاتش نام می‌برد و می‌گوید: کالاها و محصولات این کشور مطابقتی با استانداردهای کشور ما ندارد. لذا ضروری است به منظور برقراری توازن تجاری، کالاهای افغانستانی مطابق با استانداردهای کشور ما تولید شود و این مساله نیازمند ارتقاء تولید در همسایه شرقی ماست.

لزوم عمق‌بخشی به مناسبات اقتصادی دو کشور

شیردل هم درباره لزوم بهبود وضعیت تراز تجاری ایران و افغانستان اعلام می‌کند: دولتمردان ما باید سیاستی را در پیش بگیرند که بازار بزرگ افغانستان را در همسایگی خود حفظ کنیم. بر همین اساس، ضروری است وزارت امور خارجه با دیپلماسی اقتصادی مناسب به این حوزه ورود کند تا نه تنها جایگاه فعلی را حفظ کنیم بلکه مناسبات اقتصادی‌مان را بیش از گذشته عمق ببخشیم.

این مهم را می‌توان از طریق ایجاد توازن تجاری مثبت میان دو کشور محقق کرد. ما باید برخی از کالاهای مورد نیاز خود را از افغانستان وارد کنیم. همچنین، سیاست‌مداران باید زیرساخت‌های لازم را برای سرمایه‌گذاری صاحبان سرمایه افغان فراهم کنند، در مقابل، سرمایه‌گذاران ایرانی هم باید در افغانستان سرمایه‌گذاری کنند؛ به طور مثال، هر دو کشور باید به طور مشترک از شهرک صنعتی استفاده کنند. باید همکاری و پیوند متقابلی میان دو کشور در حوزه اقتصادی شکل بگیرد تا این مناسبات با رخ دادن اتفاقی به سادگی تحت تاثیر قرار نگیرد.

از صحبت فعالان اقتصادی و کارشناسان تجارت خارجی چنین برمی‌آید که افغانستان با هر نوع مدیریت و دولتی که داشته باشد، نیازمند کالاهای ایرانی است و مراوده دو کشور با روی کارآمدن طالبان قطع نخواهد شد.

امنیت مسیر هم با توجه به تجربه تردد کامیون‌ها از قلمرو این جریان و عوارضی که از سوی طالبان دریافت می‌شود، قابل برقراری است. نکته مهم، برقراری تراز تجاری مثبت بین دو کشور است.

افغانستانی‌ها توقع دارند همانطور که بازار بزرگی برای کالاهای ایرانی محسوب می‌شوند، ایرانیان هم کالاهای این کشور را خریداری کنند. این موضوع باید بیش از گذشته جدی گرفته شود و برنامه‌ریزی لازم درباره واردات کالاهای افغانستانی مورد نیاز ایران صورت گیرد.

خبر مرتبط

بی‌تمایلی کامیون‌داران ایرانی برای سفر به افغانستان

احمد زمانیان، رئیس کمیسیون حمل ونقل و ترانزیت اتاق بازرگانی خراسان رضوی عنوان می کند: سال‌ها پیش با روی کار آمدن طالبان در افغانستان مراودات تجاری ایران با این کشور به قوت خود باقی بود. حتی در برخی از مقاطع انتقال قدرت میان دولت مرکزی و طالبان، مرزها همچنان باز بودند و مبادلات تجاری میان دو کشور انجام می‌گرفت؛ در نتیجه، پیش‌بینی می‌شود با روی کار آمدن طالبان در افغانستان نیز مناسبات تجاری میان دو کشور مانند گذشته برقرار باشد. زمانیان ادامه می‌دهد: در واقع از آن‌جا که کالاها از آن تجار افغان است و آنان نیز محدودیت خاصی در انتقال کالا به کشورشان نمی‌بینند، تجارت در حال انجام است. هر چند که روند انتقال کالا به افغانستان به دلیل درگیری‌های داخلی به کندی پیش‌می رود؛ اما ناوگان افغان تردد خودشان را به منطقه ویژه دارند. وی با بیان اینکه کامیون‌های ایرانی به دلیل ناامنی موجود، تمایلی به حرکت به سوی مرز افغانستان ندارند، ابراز امیدواری می‌کند که با برقراری ثبات در خاک افغانستان، مبادلات تجاری میان دو کشور از سر گرفته شود. رئیس کمیسیون حمل ونقل و ترانزیت اتاق مشهد تاکید می‌کند: در صورت روی کارآمدن هر یک از دو جریان دولت مرکزی افغانستان یا طالبان، مناسبات تجاری با ایران به حاشیه نخواهد رفت. بنابراین مسوولان حوزه دیپلماسی باید بررسی‌های لازم را انجام دهند و با برنامه‌ریزی دقیق، علاوه بر حفظ تراز تجاری فعلی، مبادلات تجاری‌مان را با این کشور تقویت کنند. زمانیان می‌افزاید: دستگاه دیپلماسی، سفارت و کنسول‌گری ایران در افغانستان که از نزدیک شاهد تحولات این کشور هستند، باید تعاملات‌شان را در راستای تحولات به وجود آمده افزایش دهند و با رصد این تغییر و تحولات، اطلاعات دقیقی را در اختیار بخش خصوصی تجار ایرانی بگذارند تا بازرگانان ایرانی با اطلاعات کافی بتوانند نسبت به انجام مراودات خود، برنامه‌ریزی و اقدام کنند. وی یادآور می‌شود: کنسول‌گری ما وظیفه دارد با رصد دقیق وضعیت افغانستان، اطلاعات را به تجار و تولیدکنندگان ایرانی که با بازار افغانستان مراوده دارند، منتقل کند، تا دراین‌باره برنامه‌ریزی‌های لازم انجام بگیرد.

تحلیلی از وضعیت امنیت اقتصادی در آغاز کار دولت سیزدهم

ادامه از صفحه ۳

شیوه های تأمین امنیت

مهمترین وظیفه و مسوولیتی که مبنای تأسیسِ دولت محسوب می شود، برقراری امنیت برای شهروندان است که ممکن است در داخل از سوی افراد و گروه ها، و در خارج از سوی کشورها و گروه های دیگر نقض شود. لذا دولت ملّی، حقّ اِعمال قدرت مشروع در چارچوب سرزمینی خود را در اختیار دارد و از آن برای تنبیهِ متجاوزین به حقوق مردم یا مقابله با دولت های دیگر استفاده می کند. دولت به اجرای قانون و قضاوت در میان مردم می پردازد تا امنیت را در جامعه تأمین کرده و بستر مناسبی را برای فعّالیت ها و زندگی مردم در جامعه بوجود بیاورد. دولتِ ملّی، انحصارِ استفاده از زورِ مشروع را در قلمرو سرزمینی خود در اختیار دارد، اما توسّل به زور تنها شیوه ی تأمین امنیت نیست. ابزارها و شیوه های دیگری هم هستند که می توانند با هزینهٔ کمتر امنیت را تأمین نمایند. قدرت نرم از جمله ی آنهاست.

قدرت سخت و قدرت نرم

قدرت در سیاست، جایگاه کلیدی دارد و می‌توان آن را با پول در اقتصاد، حرکت در مکانیک و انرژی در فیزیک مقایسه کرد. قدرتِ مشروع، امری است اجتماعی که با زور تفاوت اساسی دارد. قدرت همواره دارای سرشتی اجتماعی است و مادامی که یک گروهِ انسانی متّحد باشند، قدرت آنها نیز پابرجاست اما زور برخلاف قدرت، همیشه ویژگی فردی دارد و آن را می توان با کیفیت مشابه در یک فرد دیگر مقایسه کرد. زورِ فردی، هیچگاه یارای ایستادگی در برابر قدرت جمع را ندارد. قدرت در لایه های مختلفِ تعاملات اجتماعی ریشه دارد و در قالب شبکه ای از روابطِ درهم پیچیده اجتماعی ساری و جاری است. قدرت در مناسبت ها، در روابط و تعاملات میان افراد، در طبقات و گروه های اجتماعی به روش های گوناگون ابراز می شود.

دو نوع قدرت از همدیگر قابل تفکیک هستند، قدرت سخت و قدرت نرم. قدرت پلیس، قدرت مالی و توان اجیر کردن و آتش زدن نمونه های ملموس قدرت سخت هستند که می توان از آنها برای تغییر دادن موضع دیگران استفاده کرد. در قدرت سخت که بر تشویق (هویج) و تهدید (چماق) استوار است، افراد به دنبال راه کارهای ساده و زودبازده هستند و سعی می کنند راه میان بر برای حلّ و فصل مسائل و مشکلات بیابند.

این نوع افراد معمولاً به لحاظ شخصیتی افرادی عجول و دارای ذهنی ساده هستند. البته این نوع نگرش، در جوامع ساده از بازدهی قابل قبولی برخوردار است اما به تدریج که جوامع پیچیده تر و مراکز تصمیم گیری متعدّد می شوند، بازدهی این نوع راه حلّ ها کاهش یافته و معمولاً هزینه های آنها افزایش می یابد. امّا همیشه تعارضات و اختلاف ها تنها از طریق زور قابل حلّ و فصل نیست و کنش گران تنها دراثرِ احساسِ تهدید، رفتار خود را تغییر نمی دهند و یا تنها با تهدید نیست که وفق مراد طرف مقابل عمل می کنند. قدرتِ اندیشه، توان متقاعدکنندگی و جذب کنندگی، که از آن بعنوان قدرتِ نرم یاد می شود، توان بالایی در تغییر رفتار و کردارِ دیگران دارد. قدرت و امنیتِ نرم درسال های اخیر بیش از پیش مورد توجّه قرارگرفته است. افراد می توانند خواسته های خود را با جذب دیگران انجام دهند بدون اینکه آنان را تهدید کنند و یا پاداشی به آنها بدهند. قدرتِ نرم تأمین خواسته ها از طریق جذب دیگران، بدون پرداخت هرگونه پاداش مادّی است. قدرتِ نرم افراد را قادر می سازد به برنامه ی اجرایی و رفتاریِ دیگران بر اساس خواسته خود شکل دهند. قدرتِ نرم، ستون سیاست های مردمیِ روزانه است و در همه حوزه‌ها این قدرت نقش بسیار مهمّی را ایفا می کند.

امنیت ملّی و منافع ملّی

با گسترش دموکراسی در کشورهای مختلف جهان و افزایشِ نقش سازمانهای غیردولتی و مردم نهاد در درون کشورها و عرصه های بین المللی، جنبه ها و ابعاد قدرتِ نرم در رفتارهای اجتماعیِ دولت ها و گروه های مردم مورد تأکید قرارگرفته است.

سیاست ها و اقدامات درونیِ دولت ها در عرصهٔ بیرونی منعکس می شود و بر روند تحوّلات خارجی تأثیر می گذارد و متقابلاً تحوّلاتِ بین المللی نیز در عرصهٔ داخلیِ کشورها بازتاب یافته و بر رفتار و تعاملِ دولت و مردم اثر می گذارد.

اکنون دیگر قدرت لزوماً از لوله تفنگ بیرون نمی آید. قدرتِ اقتصادی و قدرتِ جذب کنندگی، اهمّیت کمتری از قدرتِ نظامی در تأمین امنیت در داخل کشور و عرصهٔ بین الملل ندارد.

امنیتِ کشورها بیش از این که از طریق قدرت نظامی دولت های دیگر تهدید شود، از سوی ناکارآمدی خود دولت ها در عرصه انجام وظایف گسترده درونی و بروز بحران در داخل تهدید می شود. بی ثباتیِ سیاسی و بروز بحران های توسعه از عوامل مؤثّر در به هم ریختن ثبات جامعه است. بنابراین باید منافعِ ملّی راهنمای عمل باشد و دولت‌ها در قیاس با گذشته، برای مردم در تشخیص منافع ملّی و بسیج نیروها برای تأمین این منافع، نقش به مراتب مؤثّرتری قائل شوند.

جنبش های اجتماعی

جنبش های اجتماعی تأثیر مستقیمی برامنیت دارند و از منظری تهدیدگر امنیت بشمار می آیند. این جنبش ها که در جوامع گوناگون بروز یافته و دولت و امنیت را با چالش روبرو می سازند، بیشتر با هدف راحت تر کردن زندگی روزانه و گسترش وجوهِ مدنی در برابر وجوهِ سیاسی یا نارضایتیِ اقتصادی شکل می گیرند. استفاده از موضوعات فرهنگی و نمادین که با هویت مردم سروکار دارد، در این گونه جنبش ها برجسته شده و به عامل بسیج کننده تبدیل می شود و این احساس در افراد بوجود می آید که به گروهی تعلّق دارند که با نظامِ فکریِ حاکم تمایز دارند بنابراین نظام فرهنگی و فکریِ حاکم را به چالش می کشند. جنبش های نوینِ اجتماعی، ازنظر استفاده از تاکتیک های بسیجِ نیروهای اجتماعی، با جنبشِ طبقهٔ کارگری و ایدئولوژیک تفاوت دارند. این جنبش ها از الگوهای جدیدِ بسیج که بر عدمِ خشونت و نافرمانیِ مدنی استوار است بهره می گیرند و با به‌کارگیری احساسات و هیجانات تند و خشونت آمیز مخالف هستند.

مقابله و هدایت جنبش های نوین

ویژگی های راهبردها و عوامل بسیج کننده در جنبش های اجتماعیِ نوین، نشان می دهد مقابله و هدایتِ آنها به نحوی که آسیب جدّی به امنیت کشور وارد نشود و دولت بتواند همچنان کارکردهای خود را بخوبی انجام دهد و امنیت اجتماعی را تأمین نماید، نیازمند تدبیر و راهبردی متفاوت از استفاده از قدرتِ سخت است. بهره گیری مداوم از قدرتِ سخت به بنیان های مشروعیتِ حکومت ضربه می زند و آن را در برابر گفتمان‌های رقیب ضعیف تر نشان می دهد و بیش از آن که به تقویتِ مشروعیتِ دولت منجر شود، به تقویت گفتمانِ رقیب کمک می کند.

ویژگیِ این جنبش ها اقتضا می کند دولت باتوجّه به قدرتِ نرم به ابزارهایی متوسّل شود که روی هویتِ نگاه و نگرش مردم بر دولت، تأثیر مثبت بگذارد تا وجود و کارکردِ دولت را در راستای اهداف، منافع، هویت و ارزش های خودشان بدانند. این تأثیرگذاری ازعهدهٔ ابزارهای سختِ قدرت بیرون است و بکارگیری نامناسب آن به تشدید بحران و شکافِ نگرشی و گفتمانی بین دولت و ملّت منجر می شود.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
دفتر مسئولیتهای اجتماعی

امروز زاهدان، پاره‌ی تن ایران، نیاز فوری به کمک دارد،
تاجایی که حتّی برای نوشدارو هم دیر شده . . .
برای گذاردن مرهم بر دردهای جانگداز کرونایی مردم عزیز
سیستان و بلوچستان کمک فوری و اضطراری شما مورد نیاز است

غذا ماسک مواد ضدعفونی شیرخشک پوشک

محلّ تحویل مشهد، خیابان امام خمینی، جنب باغ ملّی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
تلفن ۳۲۲۱۶۰۰۰ ۰۵۱

کمک مالی کارت ۳۶۴۶ ۰۰۰۰ ۸۳۷۰ ۵۸۵۹
به نام خیریه جامعه یاوری خراسان وابسته به اتاق بازرگانی
لطفاً تصویر رسید واریزی را به شماره ۵۴۶۰ ۱۱۰ ۰۹۱۵ ارسال نمائید

نبض بازار

تفسیر منحنی قیمت مسکن مشهد

اگر بخواهیم وضعیت رشد قیمت مسکن مشهد را در یک منحنی ترسیم کنیم، این منحنی در تابستان و اوایل پاییز ۱۳۹۹ صعودی بوده و اواخر زمستان پارسال نزولی می‌شود و در ۴ ماه ابتدایی امسال تغییر خاصی نکرده است. انتظار افزایش قیمت تمام شده مسکن، درباره افزایش قیمت مسکن سیگنال می‌دهد و این باعث می‌شود عده‌ای که پول سرگردان دارند و پیش از این آماده خرید بودند، به سمت بازار هجوم بیاورند. این هجوم، باعث افزایش تقاضا می‌شود و چون عرضه متناسب با آن رشد نمی‌کند، قیمت‌ها به صورت ناخواسته افزایش می‌یابد. اوج این افزایش نرخ در تابستان پارسال بود؛ اما همزمان، قدرت خرید مسکن هم کاهش یافت.

فایل‌های فروش کنونی نشان می‌دهد که فروشندگان قیمت‌ها را کمتر از نرخ پارسال اعلام نمی‌کنند.

خرید و فروش آپارتمان بین ۸۵۰ میلیون تومان تا ۱ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان مشهد- تیر ۱۴۰۰

محله	متراژ	قیمت (تومان)	سن بنا
رحمانیه	۹۱	یک میلیارد و ۹۰ میلیون	۴
الهیه	۹۱	یک میلیارد	۲
فرامرز عباسی	۸۵	یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون	۱۲
صیاد	۷۲	یک میلیارد و ۵۰ میلیون	۱۵
سرافرازان	۸۰	یک میلیارد	۸
قاسم‌آباد	۱۰۵	یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون	۵
وکیل‌آباد	۹۲	یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون	۱۷
جانباز	۱۰۰	۹۳۰ میلیون	نوساز
پورسینا	۳۰۰	۸۵۰ میلیون	۱۰
رسالت	۲۰۰	۹۵۰ میلیون	۱۴
اقبال	۹۰	۸۶۰ میلیون	۱۵
شهرک شهید رجایی	۸۳	۹۳۰ میلیون	۵
چهنو	۵۰	۸۵۰ میلیون	۱
۱۷ شهریور	۹۸	یک میلیارد و ۸۰ میلیون	۸
طلاب	۱۲۰	۹۵۰ میلیون	۶
ثامن	۱۰۰	۹۵۰ میلیون	۹
امام خمینی	۹۰	یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون	۱۰
ایثارگران	۱۲۰	۸۵۰ میلیون	۲
بهشتی	۷۶	یک میلیارد و ۵۰ میلیون	۱۵
شیرودی	۶۳	یک میلیارد و ۳۰ میلیون	۳۱
عبدالمطلب	۹۰	۸۵۰ میلیون	۸
کوثر	۷۰	یک میلیارد و ۵۰ میلیون	۱۳
جانباز	۱۰۸	۸۶۰ میلیون	نوساز
کوی امیرالمومنین	۹۰	یک میلیارد	۴
کلاهدوز	۸۵	۸۵۰ میلیون	۵
سیدی	۱۱۵	یک میلیارد و ۷۰ میلیون	۴
هدایت	۸۴	۹۲۰ میلیون	۵
فرامرز عباسی	۷۲	یک میلیارد و ۷۰ میلیون	۱۲
مجد	۸۵	۸۸۰ میلیون	۶
هفت تیر	۷۵	یک میلیارد	۵
شهید مطهری شمالی	۸۷	یک میلیارد و ۲۰ میلیون	۱۱
طبرسی شمالی	۱۰۰	۹۲۰ میلیون	۲
رضاشهر	۸۵	۹۹۰ میلیون	۳
سناباد	۱۰۰	یک میلیارد و ۲۰ میلیون	۱۰
امیریه	۸۵	یک میلیارد و ۵۰ میلیون	نوساز

خبر

کمبود ۱۰۰ هزار واحد مسکونی در مشهد

دنیای اقتصاد- محمود پژوم، رئیس هیات مدیره انجمن صنفی انبوه‌سازان خراسان رضوی می‌گوید: در کل کشور با کمبود ۴ تا ۵ میلیونی واحد مسکونی مواجه هستیم که این رقم در مشهد معادل ۸۰ تا ۱۰۰هزار واحد مسکونی است.

پژوم خاطرنشان می‌کند: رئیس جمهور جدید اعلام کرده‌اند که ساخت یک میلیون واحد مسکونی را در سال در دستورکار قرار خواهند داد. لازمه تحقق ثبت چنین رکوردی آن است که قیمت زمین، جانمایی و مکان‌یابی آن به درستی لحاظ شود تا شاهد اتفاقاتی که در طرح مسکن مهر بودیم، نباشیم. چنان‌که امروز شاهد خالی از سکنه بودن مسکن مهر در برخی نقاط کشور هستیم. پژوم یادآور می‌شود: از آنجایی که میزان دستمزد و حقوق اقشار متوسط و ضعیف جامعه ناچیز است و بحث مسکن نیز بیش از ۶۰ تا ۷۰درصد حقوق این اقشار را به خود تخصیص داده است، نخست دولت باید با ارائه تسهیلات مناسب به این اقشار کمک کند. همچنین توصیه می‌شود بازپرداخت این اقساط در یک بازه زمانی ۲۵ تا ۳۰ سال صورت بگیرد. دوم آن که تسهیلات لازم به انبوه‌سازان و سازندگان دارای صلاحیت پرداخت ارائه شود تا این مجموعه به مثابه بازویی برای وزیر مسکن و شهرسازی باشند و با تجاربی که دارند مشاوره‌های مناسبی را در اختیار آنان قرار دهند.

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی انبوه‌سازان خراسان رضوی معتقد است انبوه‌سازان پتانسیل ساخت‌وساز ۱۰میلیون مترمربع را در سال دارند؛ اما تا رسیدن به این رقم فاصله بسیار است. از جمله عوامل ناموفق بودن در این زمینه، افزایش قیمت زمین، عدم ارائه تسهیلات مناسب، افزایش نرخ تورم و... است. لذا ضروری است مشارکت‌های لازم از سوی شهرداری مشهد، آستان قدس رضوی و... صورت بگیرد و کانون‌های مناسبی برای ساخت‌وساز شناسایی و در اختیار انبوه‌سازان قرار بگیرد. همچنین، باید تخفیف‌هایی در حوزه امور مالیاتی، سازمان تامین اجتماعی، شرکت‌های برق، آب و گاز و... به انبوه‌سازان ارائه شود.

«دنیای اقتصاد» از پشت‌صحنه «رکود ابرتورمی» در بازار مسکن شرق کشور گزارش می‌دهد

انجماد برجامی املاک مشهد

اتاق فرمان «قیمت آپارتمان و معاملات ملک» در کلان‌شهر مشهد و حومه کجاست؟

دنیای اقتصاد- بازار مسکن مشهد تحت تاثیر سه بازی‌ساز کاملاً غیربومی و یک بازیگردان محلی، در فاز «رکود ابرتورمی» قرار گرفته است. بررسی‌های «دنیای اقتصاد» از نبض رسمی قیمت مسکن - خانه و آپارتمان- در کلان‌شهر مشهد نشان می‌دهد، میانگین قیمت‌ها در سال گذشته ۱۱۱ درصد نسبت به سال قبل از آن (۹۹ به ۹۸) جهش پیدا کرد. این نرخ رشد که همان تورم نقطه‌ای مسکن تعبیر می‌شود، برای بازار مسکن کل کشور در سال ۹۹ چیزی در حدود ۱۱۳ درصد اعلام شده است. نکته معنادار دیگر آنکه، میانگین قیمت املاک مسکونی در استان خراسان رضوی یعنی «مشهد و حومه» رشد بیشتری نسبت به مرکز استان داشته است؛ ۱۴۰ درصد.

تابلوی تیرماه ۱۴۰۰ از بازار مسکن مشهد

مولفه	شرح مولفه
۱- نبض قیمت	رشد تندتر از تهران (۱۱۱درصد در سال گذشته، بالای ۶۰ درصد در بهار امسال)
۱-۱- متوسط قیمت	در کلانشهر مشهد: *پارسال: مترمربعی ۷ میلیون تومان *بهار امسال: مترمربعی بالای ۱۰ میلیون تومان در استان خراسان رضوی: *پارسال: مترمربعی حدود ۶ میلیون تومان
۲- نبض معاملات	در حال حاضر کاهش ۷۰ درصدی
۳- مقطع سکته تورم مسکن	بهار امسال
۴- رفتار فروشنده‌ها	افزایش نسبی فایل فروش در ماههای اخیر
۵- مقصد خریداران	حومه مشهد
۶- بودجه متوسط برای خرید خانه	یک میلیارد تومان لازم است
۷- سطح قیمت نوسازها	۲۵ درصد گرانتر از متوسط قیمت
۸- سرعت سرایت تحولات تهران	زیر یک ماه
۹- مساله روز سازنده‌ها	رشد قیمت زمین و مصالح ساختمانی
۱۰-هدایت‌کننده اصلی بازار	مذاکرات برجامی

گزارش «دنیای اقتصاد» از ماحصل بررسی‌های آماری و اقتصادی و همچنین تحقیقات میدانی از بازار مسکن مشهد حاکی است، آنچه طی دو سال گذشته یا بهتر است دقیق‌تر گفته شود، «دو سال و و یک فصل گذشته» در حوزه املاک شرق کشور رخ داده متاثر از سه عامل خارجی «اوضاع تهران، برجام و انتخابات ریاست جمهوری ایران» از یک‌سو و همچنین عامل بومی «التهاب قیمت تمام‌شده مسکن در استان» از سوی دیگر بوده است. اکنون اما، یکی از این ۴ عامل، «نقش اصلی» را در هدایت اوضاع به دست گرفته است. «چشم املاکی‌ها به برجام و مذاکرات مرتبط با آن در وین» دوخته شده است. «انتظارات متفاوت» از ماحصل نشست‌های برجامی و بخصوص «اظهارنظر روحانی» در پایان‌کار دولت دوازدهم که به نوعی، «بوی توافق احتمالی در آینده نزدیک» از آن بیرون می‌آید، «انتظارات املاکی‌ها» را بیشتر از قبل، تحت تاثیر قرار داده است تا جایی که، دست‌کم در مشهد، «انجماد معاملات مسکن» کاملاً متاثر از این داستان به نظر می‌رسد.

نتایج دیده‌بانی بازار مسکن مشهد با «لنز تخصصی» -کاری که «دنیای اقتصاد» انجام داده و نتیجه‌اش همین گزارش شده است- مشخص می‌کند، برخی تحولات دوره اخیر در بازار مسکن پایتخت را می‌توان عیناً در بازار مسکن مشهد مشاهده کرد؛ «رفتار ارزی معامله‌گران ملک، مهاجرت خریداران به حومه و ...».

تابلوی اعلام نماگرهای بازار مسکن مشهد که چکیده این تحقیق و بررسی به حساب می‌آید حاوی ۱۰ متغیر کلیدی از این بازار است که می‌تواند ضمن توضیح وضع موجود، «آینده بازار» را برای فعالان این بازار به تصویر بکشد.

دو متغیر اصلی در این تابلو، فاز بازار مسکن کلان‌شهر مشهد را «رکود ابرتورمی» معرفی می‌کند.

متغیر اول، تورم مسکن در این کلان‌شهر است که براساس اطلاعات رسمی، این نرخ برخلاف انتظار، حتی از تورم مسکن پایتخت هم بیشتر است.

شاید هیچ فعال اقتصادی در بازار مسکن کشوری تاکنون به این واقعیت دست پیدا نکرده باشد که سال گذشته، استان مهم شرق کشور در مسابقه جهش قیمت خانه، اول شده است.

● رشد ۱۴۰ درصدی قیمت مسکن در خراسان رضوی در سال گذشته

رشد ۱۴۰ درصدی قیمت مسکن در خراسان رضوی در سال گذشته مطابق آمار رسمی، بالاترین رشد نقطه‌ای قیمت ملک مسکونی در بین ۳۱ استان است بطوری که بعد از آن، دو استان خوزستان و مازندران در رده‌های دوم و سوم بیشترین جهش قیمت ملک قرار گرفته‌اند. تورم مسکن استان تهران به معنای تغییر قیمت در سال ۹۹ نسبت به ۹۸، نرخ ۱۱۰ درصد بوده است.

به این ترتیب، شدت جهش قیمت مسکن در استان خراسان رضوی و به تبع در مشهد به گونه‌ای رقم خورده که می‌توان آن را «ابرتورم» توصیف کرد. این رتبه اولی البته علت دارد که توضیح داده خواهد شد.

مرجع رسمی اعلام نبض قیمت مسکن هنوز آماری درباره تغییر نرخ‌ها در بهار ۱۴۰۰ برای بازار مسکن کشوری اعلام نکرده است اما تحقیقات میدانی صورت گرفته از حداقل ۵۰ مشاور املاک در مناطق مختلف کلان‌شهر مشهد نشان می‌دهد، در حال حاضر متوسط قیمت آپارتمان‌ها چیزی در حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیون تومان در مترمربع است که بر این اساس می‌توان گفت سطح قیمت‌ها نسبت به سال گذشته همین موقع چیزی در حدود ۶۷ درصد افزایش از خود نشان می‌دهد. از آنجا که در حال حاضر، آمار رسمی، تورم مسکن تهران در بهار ۱۴۰۰ را نرخ ۵۷ درصد اعلام می‌کند، بنابراین همچنان - در سال جاری نیز مثل سال گذشته- کلان‌شهری همچون مشهد، داغ‌ترین بازار - در مقایسه با پایتخت- است.

■ بودجه مورد نیاز برای خرید یک آپارتمان متوسط و معمولی در مشهد حول و حوش یک میلیارد تومان است. این رقم، ابتدای پارسال، برای تهران صادق بود اما حالا در تهران بودجه مورد نیاز برای خرید خانه متوسط از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان هم فراتر رفته است

متغیر دوم، توضیح‌دهنده اوضاع بازار مسکن شرق کشور، «نبض معاملات خرید» است. حجم خرید و فروش آپارتمان در مشهد ۷۰ درصد نسبت به سال گذشته کاهش از خود نشان می‌دهد. این رقم را واسطه‌های بازار مسکن براساس تعداد معاملاتی که در هفته و در ماه طی بهار امسال صورت داده‌اند، اعلام می‌کنند.

مجموع دو متغیر «رشد شدید قیمت» و «افت شدید معاملات» در بازار مسکن مشهد، نشانه روشنی از «رکود ابرتورمی» این بازار است. دوره کنونی بازار مسکن را می‌توان به دو فصل زمانی تفکیک کرد تا تحلیل اوضاع، دقیق‌تر و ساده‌تر انجام بگیرد. این دو دوره زمانی البته برای تهران و مشهد، متفاوت است.

● نگاه ویژه به بازار مسکن پایتخت

نکته طلایی در بازار مسکن، «نگاه ویژه» به پایتخت است. تغییر فاز بازار مسکن در کشور، ابتدا در تهران رخ می‌دهد. به عبارت دقیق، ورود به رکود از فاز رونق یا شروع جهش قیمت و همچنین برعکس، ابتدا در بازار مسکن پایتخت رخ می‌دهد. طی دوره‌های قبل از سال ۹۷، تغییرات بازار مسکن تهران با تاخیر حداقل دو فصلی به سایر شهرهای کشور سرایت می‌کرد اما در این دوره به یک دلیل مشخص، سرعت شیوع افزایش یافت. اثرگذاری متغیر بیرونی -انتظارات تورمی ناشی از شوک ارزی- در این دوره باعث شد بازار مسکن در عمده شهرهای کشور با فاصله زمانی بسیار کمتر از قبل، به تغییرات قیمت مسکن تهران واکنش نشان دهند.

چون «انتظارات تورمی» در هر کجای ایران، در یک زمان مشخص شکل می‌گیرد بنابراین طبیعی است در بازار مسکن کشور، اختلاف زمانی معناداری برای تغییرات بوجود نیاید. این در حالی است که در دوره‌های قبل، این عوامل درونی و متعارف بودند که باعث تغییر فاز بازار مسکن از رکود به رونق و برعکس می‌شدند و در نتیجه، طبیعی بود ابتدا بازار مسکن تهران و به تدریج سایر بازارها تحت تاثیر قرار بگیرند.

بر همین اساس، رشد تند قیمت مسکن ابتدا در تهران و در سال ۹۷ آغاز شد. این جهش در سال ۹۸ به بقیه شهرها از جمله کلان‌شهر مشهد رسید. در نیمه سال ۹۸، رشد تند قیمت ملک مسکونی در تهران و دیگر کلان‌شهرها به نوعی مسابقه رشد تبدیل شد بطوریکه پاییز دو سال پیش، برای دوره کوتاهی، رشد قیمت آپارتمان‌ها در شرق کشور و همینطور در اصفهان و شیراز و تبریز و جنوب، از نرخ رشد قیمت مسکن پایتخت جلو زد اما ابتدای سال ۹۹ به دلیل شارژ دوباره انتظارات تورمی در بازار مسکن تهران ناشی از هیجان بورس و رشد شدید نقدینگی، مجدداً آپارتمان‌های پایتخت در مسیر تورم بیشتر از دیگر کلان‌شهرها جلو زدند.

پاییز پارسال اما دوباره ورق برگشت و بخاطر سکته تورم ملکی در پایتخت متاثر از «کاهش ریسک غیراقتصادی» -باخت ترامپ به بایدن- بار دیگر بازار مسکن مشهد در رشد قیمت از تهران جلو زد که تا الان هم همین وضعیت وجود دارد. این همان علت، رتبه اولی بازار مسکن مشهد در تورم مسکن است.

سال ۹۷ متوسط قیمت مسکن در تهران بیش از ۶۰ درصد افزایش یافت در حالی که این نرخ برای میانگین کشوری زیر ۵۰ درصد اعلام شد. در سال ۹۸ اما نرخ تورم مسکن هم برای پایتخت و هم برای کل کشور تقریباً برابر شد با این استثناء که تورم مسکن کلان‌شهری همچون مشهد در بالاترین سطح قرار گرفت.

آنچه در حال حاضر باعث شده «ابرتورم» در بازار مسکن مشهد به رغم رکود سنگین معاملاتی شکل بگیرد، احیای رابطه قیمت تهران و دیگر شهرها است. این رابطه با رشد شدید قیمت مسکن در سال ۹۷ و ۹۸ از دست رفت اما حالا که تهران فاز پساجهش را تجربه می‌کند، رشد تند قیمت مسکن در مشهد و بقیه شهرهای بزرگ در جریان است تا سطح قیمت‌ها به سطح از دست رفته برسد.

متغیر سوم در تابلو، «اثر ریزش انتظارات تورمی در بهار امسال» است. واسطه‌های بازار مسکن مشهد می‌گویند اگر چه قیمت مسکن نسبت به سال گذشته رشد بالا نشان می‌دهد اما در ماه‌های گذشته از ۱۴۰۰ سرعت رشد قیمت مسکن به سبب «انتظارات کاهشی» تا حدودی کم شده است.

در این بازار فروشنده نسبت به پارسال افزایش پیدا کرده است اما همچنان مشاوران املاک از آپارتمان‌های بلااستفاده‌ای می‌گویند که مالکان‌شان بخاطر «چشم انداز رشد قیمت در آینده دور»، قصدی برای تبدیل آن به دارایی دیگر ندارند.

در بازار مسکن خراسان رضوی طی یکسال گذشته، مهاجرت از مرکز به حومه رخ داده است. رشد قیمت مسکن و خارج شدن قیمت آپارتمان‌ها از استطاعت خریداران سبب شده خریداران مصرفی و حتی سرمایه‌ای به شهرهای جدید اطراف مشهد رو بیاورند. این یکی دیگر از نشانگرهای تابلوی بازار مسکن مشهد است. تحلیل این اتفاق آن است که قیمت مسکن در مشهد نیز همچون تهران، حباب دارد.

● بودجه خرید یک آپارتمان معمولی در مشهد

بودجه مورد نیاز برای خرید یک آپارتمان متوسط و معمولی در مشهد حول و حوش یک میلیارد تومان است. این رقم، ابتدای پارسال، برای تهران صادق بود اما حالا در تهران بودجه مورد نیاز برای خرید خانه متوسط از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان هم فراتر رفته است.

بخش دیگری از نتایج تحقیق میدانی درباره آخرین وضعیت بازار مسکن مشهد به «نوساز»ها مربوط است. واحدهای مسکونی تازه‌ساز و کلیدنخورده، ۲۵ درصد گرانتر از سایر واحدهای مسکونی با قیمت میانگین شهر هستند. در بهترین نقطه بازار مسکن مشهد، «قیمت پیشنهادی» بالای ۶۰ میلیون تومان هم در برخی فایل‌ها رصد می‌شود. مقایسه لوکس‌های بازار مسکن مشهد با تهران مشخص می‌کند اختلاف نزدیک به ۲ برابری بین این دو وجود دارد.

سرعت رسیدن تحولات بازار مسکن تهران به مشهد به زیر یک ماه رسیده است. این موضوع را مشاوران املاک می‌گویند.

با این حال، یک عامل بومی در بازار مسکن مشهد، برای سمت عرضه مساله درست کرده است و آن، صعود قیمت زمین و مصالح ساختمانی است.آن طور که واسطه‌های ملک در این بازار اعلام کرده‌اند در همین بهار امسال نیز روند رشد قیمت مصالح ساختمانی در کلان-شهر مشهد ادامه داشته است.

سال گذشته متوسط قیمت زمین در استان خراسان رضوی ۱۵۰ درصد نسبت به سال ۹۸ افزایش پیدا کرد. در استان تهران اما رشد ۱۲۵ درصدی و در کل کشور رشد ۱۱۸ درصدی اتفاق افتاد. کمبود شدید زمین مسکونی یا همان ملک کلنگی در تهران، بیشترین چالش را درست کرده و بعد از آن در کلان‌شهرها مساله‌ساز شده است. اما این همه مشکل سازنده‌ها نیست. رشد قیمت مصالح ساختمانی نیز طی سه سال گذشته، وزن معناداری در رشد قیمت تمام شده پیدا کرده است. در تهران متوسط هزینه ساخت -بدون احتساب قیمت زمین- به ۱۰ میلیون تومان در مترمربع رسیده است. در مشهد اما گفته می‌شود این رقم حول و حوش ۶ تا ۷ میلیون تومان است. مقایسه این رقم با متوسط قیمت مسکن در مشهد آن هم در شرایطی که هنوز سهم زمین به هزینه ساخت اضافه نشده است، بیانگر «بن‌بست محاسباتی» سازنده‌ها است. سازنده‌ها با چه قیمتی باید بسازند که بتوانند با حاشیه سود متعارف ۲۰ تا ۳۰ درصدی، بفروشند؟

این پرسش اکنون باعث شده رکود ساختمانی در بازار مسکن مشهد برقرار باشد.

پیش‌بینی‌ها از آینده بازار مسکن مشهد با توجه به این تابلو حکایت از آن دارد که اگر اتفاق مثبتی در روند مذاکرات برجامی صورت بگیرد، دو اتفاق در بازار مسکن رخ می‌دهد. اول، افزایش عرضه آپارتمان فروشی و سپس کاهش قیمت‌ها. البته تداوم عرضه و تداوم کاهش قیمت تا تخلیه حباب قیمتی، نیازمند یک ابزار مالیاتی قوی است.

گفت‌وگو

علت اصلی افزایش قیمت مسکن در مشهد چه بود؟

به گفته علی مرادزاده رئیس اتحادیه مشاوران املاک مشهد، طوفان قیمت مسکن از اسفند ۱۳۹۸ آغاز شد و در بهار پارسال ادامه یافت، در تابستان کمی شدت گرفت و در پاییز به ثبات رسید؛ اما در نهایت، افزایش قیمت‌ها در زمستان متوقف شد.

مرادزاده در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» از افزایش نرخ دلار، تنش‌های سیاسی و تهدیدهای منطقه‌ای به عنوان دلایل این اوج‌گیری و افت‌وخیز قیمت مسکن در سال گذشته نام می‌برد و می‌گوید: رشد قیمت به این دلیل از اسفند ۱۳۹۸ آغاز شد که ما به طور سنتی در نوروز، افزایش ۲۰ تا ۳۰درصدی افزایش عمومی قیمت کالاها را مثل هر سال شاهد بودیم؛ این تورم در بخش مسکن هم اثرگذار بود؛ نهاده‌های ساختمانی گران شد و از طرفی، شهرداری، سازمان تامین اجتماعی و نظام مهندسی هم نرخ خدمات خود را در اواخر سال ۱۳۹۸ افزایش دادند. این افزایش هزینه‌های اداری ساختمان‌سازی، در کنار افزایش نرخ مصالح ساختمانی و دستمزد کارگری، انتظار افزایش قیمت تمام شده مسکن را به دنبال داشت.

● صدور پروانه ساختمانی در مشهد ۱۴ تا ۱۵ ماه طول می‌کشد

رئیس اتحادیه مشاوران املاک مشهد در پاسخ به این سوال که دولت جدید با چه اقداماتی می‌تواند به رونق بازار مسکن کمک کند، می‌گوید: آقای رئیسی گفته بوروکراسی و هزینه‌های اداری را کاهش می‌دهد؛ اگر این اتفاقات بیفتد، بخشی از هزینه‌های سربار تولید مسکن هم کاهش خواهد یافت. اگر صدور پروانه ساختمانی از ۱۴ ماه به ۴ ماه کاهش یابد، هزینه خواب سرمایه به یک سوم می‌رسد. هزینه واقعی ساخت حدود ۴ تا ۷میلیون تومان در هر متر مربع است؛ اما وقتی بیش از ۷میلیون تومان می‌شود، به خاطر هزینه‌های سرباری است که تحمیل شده و یکی از آنها خواب سرمایه است. اگر دولت جدید در عرصه تولید مسکن حرکتی جهادی از خود نشان دهد، بازار رونق می‌یابد.

مرادزاده معتقد است دولت جدید باید ابتدا هزینه تولید را کاهش دهد و سپس سرعت تولید مسکن را افزایش دهد. وی تصریح می‌کند: امروز در مشهد زمین‌های زیادی در اختیار ارتش است که اگر در اختیار وزارت راه‌وشهرسازی قرار دهد تا مرتفع‌سازی صورت گیرد، بخش زیادی از نیاز مسکن تامین می‌شود؛ اما دولت نه خود وارد کار ساخت مسکن می‌شود و نه سرمایه‌گذار را تشویق می‌کند.

● ساخت مسکن در «گلبهار»، «بینالود» و «قرقی» دستاوردی نداشته است

به گفته مرادزاده، پادگان ارتش در خیابان «عدل خمینی» مشهد مکان خوبی برای تولید مسکن است و می‌توان با مجتمعی ۲۰ طبقه هزار واحد در آنجا ساخت؛ اینکه در نقاط دورافتاده مثل «گلبهار»، «بینالود» و «قرقی» خانه می‌سازند، همه برای نمایش است و دستاوردی ندارد و باعث از دست رفتن سرمایه‌های ملی شده است.

او تاکید می‌کند: در بلوار «نماز» هم موقعیت خوبی وجود دارد و اگر در زمین‌های خالی آن منطقه خانه بسازند، تا ۵۰ سال نیاز مسکن مشهد تامین می‌شود؛ اما درگیری سازمانی و سهم‌خواهی ارگان‌ها باعث تحقق نیافتن این موضوع می‌شود؛ اگر ارتش، آستان قدس و شهرداری زمین‌های خود را در اختیار وزارت راه قرار دهند، سرمایه‌گذاران برای ساخت ورود می‌کنند. واحدهای مسکونی ساخته شده در «بینالود» سال‌هاست که خریدار ندارد و به خاطر فاصله زیاد با شهر، مردم رغبت به خرید آنها نمی‌کنند؛ در نتیجه، درحال فرسوده شدن هستند.

رئیس اتحادیه مشاوران املاک مشهد در پاسخ به این سوال که با توجه به کاهش قدرت خرید قاطبه مردم در دو،سه سال گذشته، خریداران املاک چه کسانی بودند، می‌گوید: اینکه برخی‌ها می‌گویند خانه‌ها توسط واسطه‌ها خریداری شده، درست است؛ واسطه‌ها همه جا وجود دارند؛ واسطه‌ها معمولا در این میان سود معقولی کسب می‌کنند و اینطور نیست که خانه را بخرند و فریز کنند.

فریز کردن واحدها مشکل ایجاد می‌کند و ما در مشهد برخلاف تهران شاهد چنین اتفاقی نیستیم. واسطه‌های بزرگ خرید مسکن در پایتخت، بانک‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه هستند که انبوه‌سازی هم می‌کنند؛ اما مجتمع‌هایی که در مشهد ساخته می‌شود، بین ۸ تا ۲۰ واحد است و به سرعت هم فروخته می‌شود.

مرادزاده درباره تاثیرپذیری مشهد از رشد قیمت مسکن در تهران ابراز می‌کند: رشد قیمت‌ها در مسکن معمولا در مشهد هم اثرگذار است؛ اما با فاصله زمانی یکی دوماهه؛ وقتی هم که معاملات در تهران راکد می‌شود، در مشهد با فاصله‌ای یک‌ماهه توقف معاملات را شاهدیم.

● قیمت هر متر مربع واحد نوساز در مشهد چند؟

«قیمت هر متر مربع واحد نوساز در مشهد، به طور میانگین بیش از ۲۰میلیون تومان است و در برخی نقاط مثل «کوهسنگی»، «بلوار سجاد» و «احمدآباد» به ۷۰ میلیون تومان هم می‌رسد.

برای خرید هر متر مربع واحد سنددار معمولی در سطح شهر در مناطق متوسط رو به بالا باید حداقل ۱۰ میلیون تومان هزینه کرد.» مرادزاده می‌گوید: گمان می‌کنم معاملات در ماه‌های آینده تا حدی افزایش یابد و به نظر می‌رسد قیمت‌ها چندان افزایش نیابد. تکلیف مردم بعد از حضور دولت جدید، مشخص و شرایط به تدریج تثبیت می‌شود و تا ۴ سال دیگر هم شرایط از نظر سیاسی تغییر نخواهد کرد؛ بنابراین، مردمی که تاکنون دست نگه داشته بودند، اقدام به خرید می‌کنند و بازار بار دیگر راه می‌افتد. در این وضعیت، دلال‌ها هم دیگر جایی برای ورود ندارند و مردم خود برای خرید خانه ورود می‌کنند.

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

WWW.DONYA-E-EQTESAD.COM ● info@ donya-e-eqtesad.com

ضمیمه هفتگی استان‌های خراسان

■ روزنامه اقتصادی صبح ایران
■ صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان ■ مدیر مسوول: علیرضا بختیاری
■ نشانی: خیابان شهید مطهری- حدفاصل سنایی و میرزای شیرازی - پلاک ۳۷۰
■ مدیر هنری: محمد عسگری ■ تلفن: ۸۷۷۶۲۲۰۷-۰۲۱
■ لیتوگرافی و چاپ: امید نشر و چاپ ایرانیان

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم- دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
نشانی: مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره۱۳
تلفن: ۳۷۶۲۵۳۵۳-۰۵۱ و ۵-۳۷۰۵۶۸۵۴-۰۵۱ نمابر:۸۹۷۸۰۲۱۷-۰۲۱ آگهی ها: ۳۵ ۸۶ ۴۱۹ ۰۹۱۲
خراسان جنوبی، محمد قربانی: ۸-۳۲۳۴۲۶۰۷
نسخه الکترونیک: www.Xhden.ir سامانه ارتباطی:۳۰۰۰۲۵۷۷۰۱

خبر

مدیرعامل اتوبوسرانی مشهد:

دولت تنها ۲۲تومان برای هر سفر درون شهری پرداخت می‌کند

دنیای اقتصاد- مدیرعامل سازمان اتوبوسرانی مشهد گفت: بهای تمام شده هر سفر با ناوگان اتوبوسرانی مشهد در سال جاری، ۶۵۲۱ تومان است که دولت تنها ۲۲تومان از این مبلغ را پرداخت می‌کند.

به گزارش قدس آنلاین، سعید حسینقلی‌زاده مقدم اظهار کرد: در حال حاضر ۱۸۹۰ دستگاه اتوبوس و مینی‌بوس شامل ۸۷۳ دستگاه سازمانی، ۶۱۴ دستگاه اتوبوس خصوصی و ۴۰۳ دستگاه مینی‌بوس خصوصی در شهر مقدس مشهد خدمت رسانی به شهروندان و زائران امام رضا(ع) را انجام می‌دهند که از این تعداد حدود ۳۱۸ دستگاه در حاشیه شهر فعالیت دارند.

وی با بیان اینکه ۳۴۵۰ نفر راهبری اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌ها در بخش سازمانی و خصوصی اتوبوسرانی مشهد را برعهده دارند، افزود: در حال حاضر متوسط عمر ناوگان اتوبوسرانی مشهد ۹.۲ سال است که این موضوع در اتوبوس‌های سازمانی ۱۰.۵سال، در اتوبوس‌های خصوصی ۱۰.۱ سال و برای مینی‌بوس‌ها نیز ۵.۱سال است.

مدیرعامل اتوبوسرانی مشهد تصریح کرد: با تولیدکنندگان داخلی پیگیر انعقاد قرارداد هستیم تا در صورت تامین اعتبار منابع مالی بتوانیم تا آخر سال ۱۴۰۰ناوگان اتوبوسرانی مشهد را برای نواحی مختلف شهری تقویت و نوسازی کنیم.

وی در پاسخ به اینکه اولین اتوبوس برقی کشور که در شهر مشهد رونمایی شد، چه زمانی به صورت انبوه وارد چرخه خدمت‌رسانی به شهروندان و زائران می‌شود و هزینه تمام شده این اتوبوس چه میزان است، گفت: اولین اتوبوس برقی کشور پس از رونمایی برای تست‌های استاندارد به تهران منتقل شده و بعد از آزمایش‌های مرتبط جهت اخذ پلاک، پیش‌بینی می‌شود اواخر آبان ماه سال جاری به مشهد منتقل و خدمت‌رسانی به شهروندان و زائران را آغاز کند؛ هزینه این اتوبوس حدودا ۶ میلیارد تومان است؛ اما در حال انعقاد قرارداد ۱۰ دستگاه اتوبوس برقی هستیم که مبلغ هر اتوبوس ۹ میلیارد تومان و مدت تحویل ۱۰ ماه پس از پیش پرداخت برآورد می‌شود.

حسینقلی‌زاده مقدم درباره بدهی دولت به ناوگان اتوبوسرانی مشهد نیز بیان کرد: بدهی حسابرسی شده دولت تا پایان سال ۱۳۹۸به اتوبوسرانی مشهد، حداقل۶۷۸۴ میلیارد ریال است که این جدا از تکلیف دولت برای تامین ناوگان حمل و نقل درون شهری است.

وی ادامه داد: بهای تمام شده هر سفر با ناوگان اتوبوسرانی مشهد در سال جاری، ۶۵۲۱ تومان شامل ۳۶۳۳ تومان برای راهبری ناوگان، ۲۶۸۵ تومان تامین و نگهداری ناوگان و ۲۰۳ تومان برای احداث و نگهداری هزینه می‌شود که این مبلغ بر اساس قانون، به صورت مساوی باید توسط شهرداری، دولت و مسافران پرداخت شود؛ اما در حال حاضر شهرداری مشهد ۵۷۴۹ تومان، مسافران ۷۵۰ تومان و دولت تنها ۲۲ تومان از این مبلغ را پرداخت می‌کنند.

رونمایی از اولین کتاب جامع تشخیص رنگ خودرو کشور در مشهد

گروه بنگاه‌ها- عباس عربی، نویسنده کتاب «مستر تشخیص» در این مراسم گفت: این کتاب نتیجه ۱۵سال فعالیت در زمینه رنگ آمیزی و آسیب شناسی خودرو است.

عربی با اشاره به اینکه حرفه تشخیص رنگ خودرو برای اولین بار از مشهد شروع شده است، تصریح کرد: این کتاب در حدود ۳سال نگارش و به صورت تخصصی در مورد تشخیص رنگ خودرو و با محوریت آسیب شناسی رنگ و اتاق خودرو، در ۱۵ فصل اصلی تهیه شده است. در این کتاب ۱۰۰ مبحث کارشناسی و آموزش ۲۰۰ روش تشخیص رنگ خودرو بیان شده است.

وی درباره هدف خود از نوشتن این کتاب گفت: در حال حاضر تشخیص رنگ خودرو نقش پر رنگ و تاثیرگذاری در معاملات خرید و فروش خودرو ایفا می‌کند؛ از این رو، افراد بسیاری در سراسر کشور به سمت این شغل گرایش پیدا کرده‌اند که در ابتدا اطلاعات چندانی از نحوه انجام این کار در اختیار ندارند، از این رو احساس کردم این حرفه نیاز به یک مرجع و راهنما دارد که علاقه مندان به این رشته بتوانند با مطالعه و مراجعه به این کتاب اصول تشخیص رنگ خودرو را به صورت حرفه ای فراگرفته و بعد از گذراندن دوره های آموزشی وارد این عرصه شوند.

عربی با بیان اینکه افراد برای اطلاع از جزئیات عرضه این کتاب می‌توانند به سایت https://mrtashkhis.ir یا https://mrtashkhis.com مراجعه کنند، ادامه داد: علاوه بر عرضه فیزیکی این کتاب در سراسر کشور، در تلاش هستیم فایل صوتی و تصویری آن و همچنین نسخه ترجمه آن به زبان انگلیسی را نیز طی ماه های آینده تهیه و در اختیار علاقمندان به این حرفه قرار دهیم .افراد می‌توانند با مراجعه به سایت اینترنتی و همچنین شبکه‌های اجتماعی به نشانی مستر تشخیص، علاوه بر بهره‌مندی از اطلاعات لازم در زمینه تشخیص رنگ خودرو، از نحوه عرضه این کتاب هم مطلع شوند.

در شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی چاره‌جویی شد

بحران برق و آب در بخش کشاورزی

دنیای اقتصاد- اجرای کامل سند سازگاری با کم آبی، توجه ویژه به اصلاح الگوی کشت، آغاز طرح انتقال آب از خلیج فارس به خراسان رضوی در مشهد و ضرورت جبران خسارت قطع برق بخش کشاورزی، موضوعاتی بود که در هشتادوسومین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی مطرح شد.

استاندار خراسان رضوی در این نشست با توجه به شرایط ویژه استان در حوزه کشاورزی و صنعت، تاکید کرد که خراسان رضوی نباید منتظر اتمام پروژه‌های انتقال آب از خلیج فارس به استان‌های کرمان و خراسان جنوبی باشد؛ عملیات اجرایی این طرح مهم از عید غدیر امسال در مشهد آغاز می‌شود و در این زمینه شرکت‌های دست‌اندرکار مشخص شده و به‌زودی وارد مرحله فعالیت می‌شوند.

محمدصادق معتمدیان گفت: در طرح سند سازگاری با کم‌آبی استان، قرار شد نقشه راهی برای کوتاه، میان و بلندمدت طراحی شود. تکالیف دستگاه‌های متولی هم مشخص شده و خراسان رضوی در زمره اولین استان‌هایی بود که سند سازگاری‌اش در کارگروه ملی تصویب و ابلاغ شد.

وی با اشاره به رشد سیستم‌های نوین آبیاری در خراسان رضوی متذکر شد: این نشان‌دهنده اجرای سند سازگاری است. مهم‌ترین موضوع در استان ما آب است و اولویتی بالاتر از آن نداریم؛ اگر برای ۱۰ سال آینده از هم‌اکنون فکری نشود، نه تنها روستاها، بلکه شهرهای شرق کشور در جنوب خراسان رضوی، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان خالی از سکنه خواهد شد.

لزوم اجرای کامل سند سازگاری با کم‌آبی

معتمدیان تصریح کرد: سرعت در اجرای کار در برابر خشکسالی بسیار کم است. باید هر چه سریع‌تر این سند به‌طور کامل اجرایی شود. اینکه مدام طرح مساله و تبیین موضوع کنیم خوب نیست؛ زیرا در اجرا دچار عقب‌افتادگی هستیم. باید مردم را همراه کنیم و با بخشنامه و دستورالعمل نمی‌توان این کار را انجام داد. وی ادامه داد: خراسان رضوی نباید ۴۰۰ هکتار گلخانه داشته باشد. استانی که جزو کم‌آب‌ترین‌هاست، باید به هزار هکتار گلخانه برسد و اجرای سیستم‌های نوین آبیاری نیز جدی‌تر تلقی شود. همچنین، در بخش آبخیزداری و آبخوان‌داری، پروژه‌های روی زمین مانده باید اجرا شود تا از روان‌آب‌ها استفاده کنیم. می‌توان به عنوان یکی از مصوبات این جلسه تاکید کرد که شرکت آب منطقه‌ای در راستای اجرای سند سازگاری با کم‌آبی با همراهی بخش خصوصی و دولتی، سرعت کار را افزایش دهد.

● بحران منابع در ایران، حاصل ضعف در عرصه آینده‌پژوهی است

غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی ایران هم در بخشی از این نشست از ضعف جدی در آینده‌پژوهی کشور گفت و همین موضوع را دلیل شکست برنامه‌ها دانست.

شافعی تصریح کرد: در قریب به سه دهه گذشته، هر بار در جلسات، نوبت به گزارش‌دهی مسوولان رسید، تلاش کردند تا شرایط را مطلوب نشان دهند چنانکه انگار همه‌چیز ایده‌آل بوده و وضعیت ما رو به تعالی است تا کارنامه عملکردی آن‌ها درخشان جلوه کند. آن نگاه معطوف به حال بود و نسبت به آینده اغماض داشت. همین رویه باعث شد تا مکرر دچار افول شویم و امروز بحران در بخش منابع و انرژی دامنگیر ما باشد.

وی ادامه داد: امروز کشورهایی در حال حرکت به سمت روش‌های نوین آبیاری و حفظ منابع آبی هستند که از قضا رنگ بحران ندیده‌اند و در مناطق پرآب واقع شده‌اند. آن‌ها خلاف ما، سال‌های بسیار و منافع نسل‌های آینده را مدنظر دارند. در کشور ما متاسفانه ابتدا باید مشکلی بروز کند و به مرحله بحران برسد تا مسوولان برای آن چاره‌ای بیندیشند.

● زعفران را در اردبیل می‌کارند و خربزه را در تربت‌جام

شافعی «اصلاح الگوی کشت» را یکی از دغدغه‌های جدی اتاق بازرگانی خواند و از کم توجهی به این موضوع در همه این سال‌ها در کشور انتقاد کرد. او گفت: بخش خصوصی بارها نامه نوشته و تقاضا داده که زعفران در مناطق سردسیر که منابع آبی خوبی دارند؛ مثل استان‌های شمال غربی کشت نشود و اولویت با مناطق خشک باشد؛ اما به این موضوع توجه نشد. نتیجه آن است که امروز در تربت جام خربزه کشت می شود و در اردبیل زعفران.

رئیس اتاق ایران و مشهد با طرح این سوال که چرا با وجود بحران در منابع آبی، موضوع کشت فراسرزمینی توسعه نیافته، بیان کرد: با تداوم خشکسالی‌ها و بی تدبیری ها، قطعا مردم به خاطر تشنگی از روستاها مهاجرت خواهند کرد. مساله خشکسالی و آب برای استان ما بسیار مهم است و فردا به چالشی غیرقابل حل تبدیل خواهد شد و باید از هم اکنون فکری اساسی کنیم.

شافعی در بخش دیگری از این نشست به وضعیت نابسامان سیستان و بلوچستان اشاره و ابراز کرد: این استان از گذشته با بحران‌ها و محرومیت‌های فراوانی روبه‌رو بوده است. مردم آن خطه به خاطر محرومیت‌هایشان غمی دیرینه دارند و اکنون هم با اوج‌گیری کرونا، دشواری دیگری بر شانه‌های آن‌ها افزوده شده است. در اتاق بازرگانی ایران و سایر اتاق های کشور، کمپینی راه‌اندازی شده و امیدواریم تمام تجهیزات بیمارستانی مورد نیاز آن استان را، که طبق اعلام استاندار سیستان‌وبلوچستان چیزی حدود ۱۹۸ میلیارد تومان می‌شود، تامین کنیم. از دبیرخانه شورای گفتگوی خراسان رضوی نیز تقاضا دارم پیگیر باشد تا فعالان اقتصادی خراسان رضوی نیز تا حدی که می‌توانند در تسکین دردهای مردم آن خطه، همراهی و مشارکت کنند.

● خسارت جدی بخش کشاورزی از قطع برق

لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی هم در توضیح یکی از دستورکارهای این نشست به موضوع قطع برق واحدهای تولیدی بخش کشاورزی و نحوه جبران خسارت ناشی از این اتفاق اشاره کرد.

به گفته لبافی، طبق تاکید ماده ۲۵ قانون بهبود محیط کسب و کار، برق واحدهای تولیدی و صنعتی نباید قطع شود و در صورت قطع، باید خسارت ناشی از آن توسط دولت پرداخت شود. وی با بیان اینکه بخش کشاورزی، در سال جاری با چند چالش جدی مواجه است، متذکر شد: نخست مباحث مربوط به خشکسالی و گرفتاری‌های ناشی از آن که در کشور و به ویژه استان ما موضوعی بسیار اثرگذار است. بحث آب و بهینه‌سازی مصرف آن و نیز حفظ وضعیت موجود کشاورزان و کشاورزی آنها موضوع مهم دیگری است که باید به آن پرداخته شود. مشکل مهم دیگر این بخش، موضوع تامین برق و انرژی لازم برای فعالیت چاه‌های موجود و استحصال آب از آنهاست.

رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی خراسان رضوی ادامه داد: قطعی برق، بخش های تولیدی مختلفی را به خسارت و چالش دچار کرده است. این موضوع در بخش کشاورزی، استحصال آب از چاه‌ها را مشکل کرده؛ اما خسارت بزرگتر به مرغداران، کشاورزان و دامداران وارد آمده است. در ادامه این زنجیره، صنایع تبدیلی هم خسارتی جدی را تجربه کردند. حل این مشکلات در گرو همراهی و همکاری دستگاه های دولتی متولی و بخش خصوصی است. وی یادآور شد: در بحث سرمایه‌گذاری در حوزه برق اگر کار طبق روال گذشته صورت می‌گرفت، امروز مشکلی نداشتیم. امروز بخش خصوصی در حوزه برق مطالباتی سنگینی از دولت دارد.

● پیشنهاد واردات ژنراتور با تعرفه صفر

در پایان این نشست پیشنهادات دبیرخانه شورای گفتگو برای حل مشکلات برقی بخش کشاورزی و صنعت به تصویب رسید. برای تامین انرژی بخشی از نیاز کارخانجات و بنگاه‌های اقتصادی از طریق ژنراتورهای اضطراری برق پیشنهاد شد واردات ژنراتور با ظرفیت مورد نیاز مصرف بنگاه‌های اقتصادی اعم از بخش خصوصی، دولتی و تعاونی با تعرفه صفر و تعهد تامین سوخت مورد نیاز توسط استانداری و از طریق وزارتخانه‌های ذیربط از جمله نیرو، صمت، نفت، کشور، پیگیری شود. همچنین، با توجه به بدهی وزارت نیرو به شرکتهای استانی و پیمانکاران برای عبور از وضعیت موجود پیشنهاد شد موضوع فروش اموال مازاد دولت در چارچوب قانون برنامه ششم توسعه و ضوابط اجرایی بودجه، مجددا به دلیل عملکرد غیر قابل قبول سال ۱۳۹۹ توسط اداره کل اقتصاد دارایی استان پیگیری و نتایج پیگیری‌ها به شورای گفت و گوی استان منعکس شود.

با توجه به اینکه دستگاه‌های اجرایی در طول برنامه ششم توسعه مکلف بودند ترتیبی اتخاذ کنند تا حداقل بیست درصد از نیاز مصرفی برق مجموعه از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و نیروگاه‌های خورشیدی تامین کنند؛ ولی عملا این تکالیف اجرایی نشد، لذا مقرر شد استانداری با مکاتبه با دستگاههای اجرایی موضوع برنامه ششم توسعه، بر اجرای این بند از قانون تاکید کند. همچنین، مقرر شد استاندار خراسان رضوی طی نامه‌ای به وزارت نیرو با توجه به اینکه خراسان رضوی بیش از نیاز مصرفی تولید برق دارد، مجوز لازم برای جلوگیری از قطع برق واحدهای صنفی، معدنی و کشاورزی اخذ شود.

اخبار کوتاه

مدیرعامل آبفا مشهد خبر داد

رکورد تولید یک میلیارد لیتر آب شرب در یک روز

دنیای اقتصاد- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مشهد از افزایش ۱۰ درصدی مصرف آب در مشهد و به تبع آن ثبت رکورد بی‌سابقه تولید یک میلیارد لیتر آب شرب در یک روز برای این کلانشهر خبر داد. به گزارش ایرنا، حسین اسماعیلیان گفت: رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی برای مقابله با ویروس کرونا و افزایش دمای هوا، باعث شد که مصرف آب در مشهد از ابتدای امسال تاکنون نسبت به مدت مشابه پارسال ۱۰ درصد بیشتر شود. اسماعیلیان خاطرنشان کرد: امسال به لحاظ بارندگی شهر مشهد با وضعیت ویژه‌ای مواجه است و کل بارندگی این شهر تاکنون ۹۴ میلیمتر بوده، که در مقایسه با سال قبل با ۲۸۵ میلیمتر بارندگی، ۶۳ درصد کاهش نشان می‌دهد. وی اضافه کرد: قطعی برق چالش بزرگی است که شرکت آب و فاضلاب مشهد با آن روبه‌رو است چرا که ایستگاه‌های پمپاژ، تصفیه‌خانه‌ها، الکتروموتورها و سامانه‌های کنترل همه با برق کار می‌کنند و قطعی برق در فرآیند تولید و توزیع آب بسیار تاثیرگذار است. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مشهد افزود: با وجود همه این مشکلات و چالش‌های جدی پیش رو، تا این لحظه که گرمای کم سابقه‌ای را تجربه می‌کنیم، شرایط بدون نیاز به قطع و جیره‌بندی آب در مشهد گذرانده شده است.

اخذ مجوز دفتر خدمات گردشگری و سلامت «پدیده»

گروه بنگاه‌ها- شرکت بین‌المللی گردشگری سلامت پدیده در راستای چشم‌انداز و نیل به اهداف اقتصادی پیرو قرارداد منعقده با مدیریت گردشگری سلامت بیمارستان رضوی و در راستای اخذ مجوز گردشگری سلامت، مجهز به دفتر خدمات مسافرتی و گردشگری شد. به گزارش روابط عمومی و بین‌الملل گروه شرکت‌های پدیده، از جمله محورهای برنامه عملیاتی پنج ساله شرکت گردشگری سلامت پدیده، ارایه خدمات تسهیلگری به گردشگران درمان و تندرستی است. بر اساس مجوزهای مذکور، صدور ویزای درمانی، صدور اسناد و گواهینامه بین‌المللی، برگزاری تورهای درمانی و تندرستی داخلی و خارجی از جمله خدمات قابل ارایه در دفتر خدمات گردشگری پدیده خواهد بود.